

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань гуманітарної та інформаційної політики

5 жовтня 2022 року

ПОТУРАЄВ М.Р. Отже, колеги, я всіх радий бачити! Дякую, що зібралися оперативно.

Порядок денний всім розданий. Колеги, є пропозиція від Тетяни Василівни Скрипки перенести на тиждень розгляд законопроекту про виїзд дітей з батьками за кордон. Там залишилося ще погодити деякі невеличкі моменти, але так я розумію позицію підкомітету і підтримую її, щоб точно в зал іти вже з на 100 відсотків якісним і вивіреном законопроектом.

СУШКО П.М. Можна?

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, Павле Миколайовичу.

СУШКО П.М. Стосовно цього питання просто повідомлю колегам, що там ми розглядали питання щодо підняття віку дітям на виїзд за кордон. У нас зараз з 16-и років діти самостійно можуть виїжджати, в Європі – з 18-и. У них діти з 16-и до 18-и вважаються дітьми без супроводу. Нам треба привести своє законодавство до європейського, тому що оцих дітей з 16-и до 18-и, перше, найлегше – повертають назад, не пускають або затримують, у поліцію забирають і там призначають їм судами опікунів, або десь у шелтери поміщають і так далі, тобто це небезпечно для наших дітей.

Тому правку я подавав, щоб після закінчення війни ця норма вступила в силу, і нарада була в Офісі Президента по дітях, тому нам буде потрібно рішенням комітету проголосувати, щоб саме з моменту підписання закону. От така дискусія буде на підкомітеті, тому хто може, долучайтеся, тому що треба це зробити нам. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павле Миколайовичу. Звичайно, я сподіваюся, що колеги долучаться. А ми на комітеті, ви ж знаєте, завжди підтримаємо пропозиції вашого підкомітету. Тому як ви нам найкраще запропонуєте, так ми і зробимо.

Колеги, тому пропозиція профільного підкомітету, Тетяни Василівни, Павла Миколайовича і Юрія Олексійовича, наскільки я розумію, відкласти на тиждень розгляд законопроекту № 6146. Тому на одне питання менше.

Колеги, чи є пропозиції якісь щодо того, що, може, там додати?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я в "Різному" буду мати виступ.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, в "Різному", Володимире Михайловичу, без питань. І там буде ще в "Різному" Тетяна Василівна – має питання. Ну, в "Різному", звичайно, висловимося.

Отже, колеги, тоді хто за те, щоб підтримати запропонований порядок денний без розгляду 6146, я нагадую, прошу голосувати. Хто за?

Потураєв – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

СУШКО П.М. І Сушко.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Отже, колеги, хто проти? Хто утримався?

Рішення прийнято одногосно. Дякую.

Отже, починаємо розгляд питань в порядку денному. У нас 2 законопроекти, які були розроблені разом з Міністерством культури та інформаційної політики.

Починаємо з першого. Це проект Закону про внесення змін до розділу 6 "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про Український культурний фонд" щодо особливостей діяльності Українського культурного фонду на період дії воєнного стану (реєстраційний номер 8023).

У нас запрошені і представники правління УКФ, і представники Наглядової ради. Дякую, що погодилися сьогодні зранку до нас приєднатися. Бачу знайомі обличчя. Всіх радий вітати. Якщо є бажання, можу всіх запрошених назвати, але думаю, що треба просто почати розглядати питання.

Від міністерства чи є у нас представництво? Щось я нікого не бачу.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Є Катерина Чуєва. І має бути Галина Григоренко.

ПОТУРАЄВ М.Р. Є пані Катерина і має бути пані Галина Григоренко. Але я її щось не бачу наразі на екрані. Пані Катерина у нас по другому законопроекту насправді.

Давайте, колеги, тоді почнемо. Закон же невеличкий насправді. І я в двох словах просто відзначу, що йдеться про те, що на період воєнного стану ті гроші бюджетні, які ми, можливо, сподіваюсь, знайдемо, я знаю, що вже і позиція Миколи Леонідовича була з цього приводу, і Володимира

Михайловича, тому ті гроші, які, можливо, ми знайдемо, вони будуть розподілятися по тій системі, яка і була, в принципі. А от щодо того, як зараз фонд буде функціонувати, коли грошей фактично немає, то там операційні питання буде вирішувати фактично правління без того, щоб заходити в більш складні процедури.

Ну, тим не менше. Знову-таки, на мій погляд, закон простий і зрозумілий, він тільки на період воєнного стану діє. Та система повернеться після закінчення воєнного стану до того стану, в якому вона була розроблена, до речі, Миколою Леонідовичем і колегами, працювала добре, себе зарекомендувала добре. Тому я думаю, що тут після нашої перемоги питань, як має функціонувати Український культурний фонд, не має виникати, так як і працював.

Тим не менше, я спочатку тоді Миколі Леонідовичу як людині, яка була одним з творців УКФ, слово надам.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Володимир Михайлович підняв руку першим.

ПОТУРАЄВ М.Р. А, першим Володя був.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А я після Володі.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тоді добре. Володимир В'ятрович, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Доброго дня, шановні колеги. Отже, законопроект містить, по суті, дві різних норми за змістом і у мене дві різні оцінки цих норм. Перша, звичайно, та, яка стосується фінансування, коли йдеться про те, щоб заморозити норму про 16 відсотків. Звичайно, я підтримую, тому що, очевидно, вважаю, що вкрай потрібно підтримувати фінансово Український культурний фонд. І мене дуже бентежить, я сподіваюсь, ми про це будемо

говорити окремо, те, що у нас постійно скорочуються видатки на культуру в бюджеті. І цього року вже, мені здається, скорочення видатків на культуру, зокрема на Український культурний фонд, воно вже досягає тої пропозиції, яку нам надали від уряду, воно вже досягає якихось катастрофічних просто пропозицій, які можуть призвести до катастрофи в галузі культури.

Але зосереджу свою увагу все-таки на другій частині цього законопроекту - "Перехідні положення", пункт 2.2., мені здається, вони є досить неправильними і небезпечними, тому що в разі їх ухвалення ми ставимо під загрозу саму природу Українського культурного фонду як незалежної інституції. Микито, багато говорили про те, що важливу роль виконував Український культурний фонд і сама ідея, розроблена зокрема і Миколою Княжицьким, але ключовим у його діяльності, ключовим в цій ідеї якраз є незалежність Українського культурного фонду як інституції.

Друга складова законопроекту, про який ми зараз говоримо, пропонує під приводом воєнного стану по суті позбавити Український культурний фонд незалежності і доручити Міністерству культури керувати роботою Фонду. Зокрема передбачається передача таких функцій, як затверджувати Регламенти Наглядової ради та Дирекції Фонду, затверджувати порядок здійснення контролю та виконання суб'єктами, які отримують фінансування, зобов'язань перед Українським культурним фондом погоджувати пріоритетні напрями здійснення Українським культурним фондом підтримки розвитку вітчизняної культури і мистецтв, погоджувати порядок проведення конкурсного відбору проектів. Ще низкою повноважень наділяється Дирекція Фонду, втім, ключові з них знову-таки здійснюються за погодженням з міністерством.

На мою думку, впровадження таких пропозицій по суті знову ліквідує Український культурний фонд як незалежну інституцію, яка була ефективним інструментом підтримки української культури. Тому, власне, готовий був би говорити про підтримку цього законопроекту тільки за умови,

якщо пункт 2.2. "Перехідних положень", як я запропонував у цьому законопроекті, буде вилучений і відповідно ми напрацюємо якусь комітетську редакцію цього законопроекту без цього пункту.

По-перше, ще раз хочу сказати, що ці два пункти дуже різні і стосуються дуже різних сфер, і один з них справді підтримує Український культурний фонд, зокрема у фінансовому плані, другий, на жаль, ставить під загрозу саму ідею існування цього Фонду.

Дякую за увагу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Володимире Михайловичу.

Миколо Леонідовичу, будь ласка, вам слово.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Так, підтримую те, що говорив Володимир. І хочу сказати, що дійсно, я подавав правки і до бюджету зараз, тому що те, що ми не фінансуємо культуру в умовах війни, після того, як Президент, виступаючи на врученні Шевченківської премії, цитував Черчіля і говорив: "За що ми тоді воюємо", це, мені здається, уряд робить вкрай неправильно. І ми будемо робити все, щоб все ж таки кошти на Український культурний фонд і на програми Українського культурного фонду були виділені. Так само, як і на Держкіно, і на Інститут книги, і на інші культурні інституції, які становлять основу української культури.

Теж погоджуюсь з першим пунктом пана Володимира, те, що 16 відсотків ми затвердили на цей рік, але очевидно, що, на жаль, війна не закінчується, хоча всі би ми цього хотіли, і погоджуюсь з тим, що це треба продовжити. Натомість в іншій частині інші всі положення, вони є не просто дискреційними, вони насправді є неприйнятними. Пропонується встановити, що тимчасово, на період дії воєнного стану, повноваження, які відповідно до закону належать до компетенції Наглядової ради і Дирекції Фонду, покласти на центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує

державну політику. Йдеться про затвердження Регламенту Наглядової ради Фонду, Дирекції Фонду, порядку здійснення контролю за виконанням суб'єктами, які отримують фінансування, зобов'язань перед Українським культурним фондом, погодження пріоритетних напрямків. І це можна перераховувати. Тобто фактично цим законом Фонд як такий ліквідується. Він не потрібен. Хочу нагадати, що Наглядова рада Фонду здійснює контроль за діяльністю УКФ і вона складається з 9 осіб, які мають різних суб'єктів призначення. Голова Фонду є там за посадою, 2 людини - від Президента, 2 - від Мінкульту, 2 - від громадських організацій, 2 - від закладів культури. І правомочною є рада, якщо є 6 осіб.

Фактично цією законодавчою ініціативою пропонується повністю встановити контроль лише міністерства. І причини теж для мене очевидні – це контролювати незалежну інституцію розподілу грантів однією особою, тобто в даному випадку міністром.

Цікаво тільки, які грантові програми може реалізовувати УКФ, якщо в проекті бюджету на 2023 рік для УКФ закладено аж цілих 56 мільйонів. Тоді як на бюджетну програму Мінкульту з виробництва і трансляції телепрограм і підтримки іномовлення, ми про це будемо говорити пізніше, більше 500 мільйонів. Тобто ми це все віддаємо міністру, але гроші не даємо. Це взагалі повний абсурд! Навіщо тоді віддавати?

Основна аргументація, що в умовах воєнного стану важко приймати рішення Наглядовою радою. Цей аргумент видається мало вагомим, оскільки, наприклад, уряд як колективний орган може забезпечити кворум для прийняття рішень. Так само це можливо в інших органах і в установах, що передбачають колективне прийняття рішень, ми знаємо Нацраду і інші органи.

Вирішити цю проблему можна було б шляхом внесення змін до регламенту Наглядової ради і передбачивши форму засідань у вигляді відеоконференції, точно так само як зараз це відбувається у нас на комітеті. І

це жодним чином не заборонено законом. На сьогодні в такому режимі проходять всі засідання комітетів і нашого в тому числі.

Можна зробити висновок, що метою цієї законодавчої ініціативи є не необхідність врегулювати проблему прийняття швидких рішень Наглядовою радою, необхідних для роботи УКФ, а саме встановлення контролю міністерства над УКФ і сприяння прийняттю таких рішень фондом, які потрібні міністерству, а не Наглядовій раді, суспільству і всім іншим.

Хочу теж зауважити, що ГНЕУ теж вважає ці зміни повністю неаргументованими. І Мінфін не підтримує цей законопроект і вважає, що його прийняття може привести до неефективного використання коштів державного бюджету. Через те, зважаючи на негативну позицію ГНЕУ, негативну позицію Мінфіну, негативну позицію громадянського суспільства, вважаю, що ми на комітеті можемо прийняти рішення, що ми приймаємо першу частину цього законопроекту, і тут не буде жодних заперечень, і не можемо голосувати за другу. Тому що фактично це ліквідація фонду.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякуємо, Миколо Леонідовичу. Але я би так все ж таки посперечався з вами, я б так драматично це не сприймав. З Мінфіну я читав цей висновок, я вважаю, що вони не розібралися. Я думаю, що вони, ну я не думаю, я це бачу в висновку їхньому, вони вважають, що це призведе до додаткових фінансових витрат, а вони гроші в УКФ давати не хочуть. Вони саме через це і проти, через те, що фінансувати УКФ не хочуть, і в проекті бюджету відповідно заклали ці гроші.

Що стосується передачі влади в руки міністра, я теж не погоджуюсь, я в законі бачу зовсім... Дивіться, Миколо Леонідовичу, я не сперечаюсь з тим, що ви частково ризики правильно описуєте, але я вважаю, що в законі нормально і коректно це виписано і всі функції правління, яке теж є незалежним, як ми пам'ятаємо, зберігаються, функції експертів зберігаються.

Тому в тому випадку, якщо ми все ж таки гроші в УКФ зможемо знайти або одразу, або через резервний фонд, то я вважаю, що на період воєнного стану, так, і більш того, якщо це будуть бюджетні гроші, то і Наглядова рада так само свій функціонал зберігає. Тобто я не можу погодитись, що вона повністю втрачає будь-яку роль і повноваження.

Тому, знову-таки, ми достатньо по багатьох організаціях на період військового стану спростили певні процедури. Я думаю, що це загальний тренд, він зрозумілий. І знову-таки підкреслю, що я не бачу жодних підстав вважати, що руйнується незалежність організації знову-таки через те, що повністю функціонал правління і експертів зберігається.

Зараз приєдналась до нас Галина Григоренко. Були проблеми зі зв'язком у неї, на щастя, зараз все добре. Заступниця Міністра культури та інформаційної політики.

Будь ласка, вам слово, пані Галино.

ГРИГОРЕНКО Г.В. Дякую, пане Микито.

Доброго дня, вітаю, шановні депутати, колеги.

Стосовно позиції нашої по Закону про УКФ. Звісно, ми підтримуємо в першу чергу норму про скасування обмеження 16 відсотків, проти якої саме виступає Мінфін, тому що ми розуміємо, що Український культурний фонд згідно закону виконує ще багато інших функцій, чим в принципі він зараз і займається стосовно пошуку позабюджетних джерел фінансування, налагодження міжнародних зв'язків з організаціями, які можуть нам допомогти. Вони проводять базу даних, які у нас є пошкодження в Україні.

В принципі, команда Українського культурного фонду працює, продовжує працювати і ніяких підстав на те, щоб зменшувати фінансування саме на зарплатню, а Мінфін аргументує тим, що 16 відсотків від того, що є, це все, що передбачено законом, то тут звісно ми підтримуємо.

В частині розподілення повноважень і відповідальності між Дирекцією Фонду, Наглядовою радою і Міністерством культури мушу сказати, що я би теж не драматизувала ситуацію в тій формі, яку ми почули від двох народних депутатів, оскільки за міністерством фактично залишається функція затверджувати та погоджувати, в той час як повністю весь функціонал з оцінки, відбору процесу, яким чином буде здійснюватися конкурсний відбір проектів, залишається за Дирекцією. Я, навпаки, вбачаю в цьому законі надання Дирекції Фонду і власне Українському культурному фонду більшої автономії в прийнятті оперативних рішень в умовах воєнного стану.

Враховуючи те, що дійсно в нас немає зараз бюджетних коштів на УКФ, все, що ми зараз робимо спільно з Українським культурним фондом, це пошук позабюджетних джерел фінансування, які би допомогли нашій сфері, тому що ми бачимо, що в бюджеті України не передбачено в найближчий час підтримки саме незалежного сектору, підтримки проектів діяльності і власне діяльності осіб, які, ми розуміємо, зараз будуть мігрувати в інші сфери і будуть мігрувати за кордон, і ми втратимо величезний потенціал, який мусимо зараз зберігати і шукати інакші шляхи.

Тому Український культурний фонд зараз в переговорах з міжнародними партнерами є основним напрямком, на який ми просимо підтримку фінансову для того, щоб в прозорий і зрозумілий спосіб, коли Дирекція Фонду визначає порядок і процедуру проектів, вони набирають експертів і власне зберігається повністю ця процедура, але це буде трошки швидше, це єдине, що ми вбачаємо в цьому законі, і тому дійсно теж підтримуємо і вбачаємо, що це сприятиме ефективній діяльності Українського фонду саме в умовах воєнного часу, коли потрібно приймати швидкі рішення і намагатися підтримати нашу сферу.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Так, Олександр Санченко, будь ласка.

САНЧЕНКО О.В. Колеги, доброго дня.

Хочу підтримати законопроект і свої контраргументи сказати колегам по комітету. Як на мене, і маючи досвід ще до депутатства аплікації до УКФ, тобто я розумію велику вагу експертних рад, тобто вони нікуди не діваються. На мій превеликий жаль, я жодного разу не виграв з тих моментів, коли подавався, але тим не менше це не впливає на моє відношення. Я розумію, що дійсно це є 5 людей, які якось мішаються, і все одно рішення по тому виграв проект чи не виграв приймають вони.

Далі Наглядова рада в різні роки по-різному мала повноваження, або впливати чи просто прийняти те, що відбулося, чи ні. В даний момент реалії такі, я так само готовий підтримувати звернення до бюджетного комітету, якщо ми будемо робити на збільшення грошей на УКФ, але прекрасно розумію, що вірогідність цього невелика. Тому єдине, на що ми можемо розраховувати по наповненню УКФ, це на міжнародну підтримку.

І в моєму розумінні даний законопроект якраз і дозволяє міністерству як профільній інституції, бо давайте також будемо реалістами: хто буде комунікувати з іншими інституціями, які можуть нас підтримати? Тобто це скоріш за все і будуть профільні інституції в інших країнах, які скажуть: окей, ми готові конкретно підтримати, наприклад, відновлення музею в такій-то області. Для того, щоб потиснути руки і чесно політичну нести відповідальність, звичайно, що міністерство має мати можливість створити швидко потім програму по музеях в такій-то області і зробити це пріоритетом для того, щоб провести конкурс. Звичайно, що ці гроші будуть контролюватися тільки стороною, яка дає. Вона скаже: ми хочемо не 16, а 20 відсотків, щоб експерти, і експертів дамо ми, і заплатимо їм ми.

То відповідно цей закон, як на мене, повністю відповідає на рішення. Тобто ми маємо як народні депутати створити можливість того, щоб коли буде політично досягнута ця домовленість, щоб вона була виконана. Якщо там міністр домовляється про щось, гарантує, що ми можемо якісно ці ресурси, які будуть надані, використати, щоб вони так були використані.

Для мене цей закон про це. Тим більше, що він розповсюджується тільки на військовий час. Зрозуміло, що в мирний час я так само буду проти того, щоб це вручну якось створювалися швидко нові програми. Це моя позиція.

Дякую, колеги.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, дивіться. Питання насправді дуже чутливе. У нас з вами в комітеті бувають суперечки, і ми запекло дискутуємо. Це буває. Це питання ми маємо вирішити таким чином, щоб у нас не було суперечок. Чому? Тому що, так, міністерство веде перемовини з західними партнерами кожного дня, але ми теж з вами залучені повноцінно у ці процеси.

Я знаю, що кожен робить все що може на всіх зустрічах міжнародних, які відбуваються, де кожен піднімає це питання. Тому я категорично не хотів би, щоб зараз, під час обговорення цього законопроекту та прийняття нашого рішення, склалася така ситуація, коли у нас розділиться думка (немає значення) між більшістю і опозицією. Я б не хотів, щоб зараз ми взагалі в ці ігри грали. Нам потрібне таке рішення, щоб ми вийшли з цього комітету з чітким розумінням, що ми так само спільно, як ми це й робили до цього, просимо, збираємо, знаходимо будь-які можливості для фінансування української культури, щоб ми так само спільно говорили, що у нас є дієвий інструмент, прозорий, хороший, контрольований і так далі – ви можете без усяких там упереджень або остраху давати гроші в цю інституцію, вони будуть ефективно витрачені і так далі.

Фактично, колеги, у нас, на мій погляд, з цієї дискусії я бачу два питання. Я хотів би, щоб зараз і Микола Княжицький, і Володимир В'ятрович, і пані Софія Федина підняла руку, висловили свою позицію таким чином для того, щоб ми зберігали єдиний наш депутатський фронт. Бо тут не може бути, ще раз наголошую, і прошу, і наголошую, тут треба таке рішення, щоб не було у нас суперечок, щоб ми як політики українські шукали і знаходили гроші для УКФ. Або ми приймаємо пропозицію – в першому читанні і потім спірні ці питання переробляємо, щось, може, вилучаємо або переробляємо, або ми приймаємо рішення про те, щоб все ж таки був він доопрацьований. Ну, це моя думка така з обговорення сталася станом на зараз.

Я просив би, колеги, висловитися, що ви думаєте щодо таких моїх пропозицій. І далі відповідно того, як буде спільна згода, я би хотів взагалі якусь одну ставити на голосування, щоб у нас не було суперечок.

Тому, будь ласка, Микола Леонідович перший. Володимир В'ятрович, Софія Федина.

Будь ласка, колеги.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Микито Руслановичу, дякую за таку позицію. В принципі, розумію. Зрозумійте теж нас, мене особисто, наприклад. Ми творили цей культурний фонд. Його мета, його ціль і взагалі його ідея в незалежності від держави. Це як суспільне мовлення. Тобто це все одно, що зараз сказати, що керівник суспільного мовлення призначається і контролюється міністром. Те, що таке рішення, якщо ми його приймемо, не те, що не принесе до нас гроші, а взагалі закриє будь-який шлях до зарубіжного фінансування, у мене немає жодного сумніву. Тому що схожі інституції всюди від уряду не залежать.

І коли шановний колега говорить про реставрацію, це до культурного фонду, колего, реставрація не має жодного відношення. Ці кошти ідуть

напрямую до міністерства. Ідея культурного фонду – видавати гранти митцям без втручання держави. Не так, як це було в радянській системі, коли міністр роздавав кому хотів. Хоча частину міністр повинен робити, це його політична відповідальність. А це частина державних грошей, коли люди подаються і гарантовано без втручання держави незалежні експерти їх розподіляють.

Система, очевидно, не спрощується, як казала шановна представниця міністерства, але ускладнюється. Бо якби ми хотіли спростити систему, то ми б навпаки від, наприклад, Наглядової ради частину повноважень передали директору. І я на час військового стану таке би підтримував. Я це в принципі розумію. І я не ідеалізую Наглядову раду. Я розумію, що до Наглядової ради були претензії, в тому числі і у громадянського суспільства теж. Я розумію всі складнощі, які є.

В чому тут проблема? От коли подавався цей проект, якби ми зібралися всі разом і з шановним головою комітету, можливо, з представниками міністерства, обговорили, які насправді проблеми існують, от яка його доцільність, чому він потрібен, і знайшли якийсь вихід, в який спосіб це зробити, якщо це потрібно, і разом консолідовано відстоювали позицію, це був би правильний і логічний підхід.

В даному випадку я бачу законопроект, який ліквідує незалежну інституцію при тому, що до інституції, ну, принаймні, до Наглядової ради, не до Дирекції, у мене є претензії теж. Очевидно, що я як депутат, який мав причетність до створення цієї інституції, точно буду говорити з міжнародними партнерами, з усіма, що такої інституції у нас більше не існує, якщо ми це приймемо. Розумієте? Разом з тим я розумію, що, може, є якісь... Ну, ініціатори проекту навіщось його подавали. Жодної аргументації навіщо його подавали, на жаль, тут я не почув, може, це не публічно треба сказати, може, нам треба зібратися, тому що грошей немає, контроль віддається міністру без грошей. В чому тут логіка, для мене це дійсно не зрозуміло.

Якщо з'являться гроші від держави, то, очевидно, будуть претензії від громадянського суспільства, бо міністр встановлює конкурсні умови і затверджує – там так написано. І там дійсно система не спрощується, а ускладнюється.

Разом з тим, можливо, міністру щось там таке потрібно для залучення грошей, але тут нічого про це не написано. Законопроект про знищення незалежної інституції. Якщо треба законопроект про посилення можливостей міністра, давайте обговоримо і допрацюємо, або перенесемо слухання, зустрінемося в комітеті, зустрінемося з міністром, поговоримо, що треба і випишемо так як треба. Бо те, що виписано, це зовсім інше.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, ваша точка зору, там є ж оця історія з 16-а відсотками, яку треба продовжити.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. 16 відсотків – я двома руками «за» прийняти в тій частині зараз, немає питань.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, а як ми це зробимо? Давайте вирішимо. Ми ж не можемо зараз вилучити частину. Дивіться, у нас фактично є які опції? Я підтримую вашу пропозицію, що треба провести точно консультації з міністром, з міністерством, тому, в принципі, я зараз зрозумів, що оптимально зараз його просто зняти з розгляду, ті консультації провести, тому що якщо ми вирішимо на доопрацювання, це в залі доведеться його голосувати, це ускладнить процедуру. Тому простіше зняти.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Чому? Ми можемо тут в редакції комітету проголосувати за першу частину, а другу – зібратися, підготувати ще один законопроект. Швидко можемо це зробити, якщо у міністра є така потреба,

ніхто не проти. Просто знайти таку форму. А щоб це не стримувати, підтримати в редакції комітету...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Вилучивши пункт 2.2. Ухвалити в редакції комітету, вилучивши пункт 2.2.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я підтримую таку позицію.

КРАВЧУК Є.М. Я теж підтримую ... *(не чути)* 16 відсотків треба зберегти, бо поки воно пройде всі етапи, буде якраз новий бюджетний рік.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. І ми готові, якщо є проблеми з Фондом, сісти з вами, з міністром порадитися і виписати так, щоб воно дійсно і зберегло незалежність. Якщо там міністру щось треба, готові подумати над цим.

КРАВЧУК Є.М. Колеги, давайте за основу і в цілому тоді, якщо тільки 16 відсотків, так як ми робили на цей рік.

ПОТУРАЄВ М.Р. У редакції комітету. Євгеніє Михайлівно, підтримую.

Володимир В'ятрович. Потім Софія Федина і пан Юрій Артеменко.

Давайте, пане Юрію, після того як депутати висловляться, я обов'язково слово дам.

Колеги, якщо запрошені хочуть щось сказати, пан Юрій Артеменко руку підняв, я побачив. Там є функція – підняти руку, якщо щось, скористайтеся, будь ласка. Колеги-запрошені, бачите, ми вже дійшли до певних висновків, тому давайте не обтяжувати обговореннями, всі депутати мають висловитися. А так, в принципі, не хотілося б втрачати час, тим більше, що ми продовжуємо діалог з приводу пропозицій цього законопроекту.

Будь ласка, Володимире Михайловичу.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дуже коротко. Мені здається, що якраз наше обговорення, принаймні для мене особисто, ще тільки мої побоювання збільшило, тому що пані заступниця міністра сказала, що Міністерство культури буде "всього лиш" затверджувати і погоджувати. Для мене це, напевно, таке головне. Те, що сказав пан Санченко, теж тільки поглиблює мої якісь додаткові побоювання. Тому що насправді інструментом, якраз представником, скажімо, держави у переговорах щодо залучення коштів до Українського культурного фонду мав би бути якраз Український культурний фонд. І саме таку модель справді, як сказав Микола, було створено, копіюючи багато європейських держав. Тому мені здається, що абсолютно неправильно ліквідувати її і йти просити якісь додаткові кошти в тієї ж Європи.

Тому, щоб вже багато не говорити, ми вже, мені здається, «намацуємо» рішення по цьому питанню. Пропоную голосувати: ухвалити в редакції комітету, вилучивши пункт 2.2. Я думаю, що це буде абсолютно правильно, ми підтримуємо з одного боку фінансування Українського культурного фонду, з другого боку відкладаємо питання щодо організації його роботи. Можливо, справді потрібні якісь рішення щодо спрощення процедури, але я впевнений, що це не ті рішення, які запропоновані в даному законопроекті.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Володимире Михайловичу.

Софіє Романівно, будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Дякую, пане Микито.

Перш за все абсолютно підтримую цю пропозицію, щоб в редакції комітету прийняти перший пункт, вилучивши другий.

Але я хотіла би наголосити на кількох так само моментах. Перш за все ми зараз бачимо величезну тенденцію, коли різні міжнародні інституції, зокрема європейські інституції, фінансують саме не напряду державу, а інституції її, громадські інституції, є різні фонди, які реалізують ті чи інші проекти.

Чого варта зараз, зокрема, перемога Українського музею вишиванки, яку Леся Воронюк привезла? Це ж не держава вела переговори і не міністр, це якраз громадянське суспільство отримувало цю нагороду. І зараз, за моєю інформацією, й будуть можливості величезних вливань і грантів саме у такій структурі як Український фонд.

Я не заперечую того, що міністерство має відігравати так само важливу роль у переговорному процесі щодо залучення коштів. По-перше, це має бути два фронти: і громадський, суспільний, і міністерський як державний. Але з іншого боку тут ми маємо на майбутнє підняти питання, що, можливо, на період воєнного стану в окремих питаннях міністерство просто має бути гарантом діяльності і стабільності діяльності тих чи інших інституцій, але аж ніяк не перебирати на себе всі ці функції, які зараз намагаються передати міністерству.

Ще один момент, мені не зрозуміло так само, в чому проблема ефективності діяльності, динамічності діяльності Українського культурного фонду. Чому це має міністерство і особисто міністр все затверджувати? Ми розуміємо, яка величезна кількість роботи так само на міністерстві. І якщо це все буде зав'язане на одній структурі – це знову ж таки буде якась тотальна уніфікація і знищення багатоманіття, знищення можливостей для людей реалізувати себе.

Мені видається, що якщо вже таке питання постало, то ми маємо підняти, можливо, там зміни до Регламенту Українського культурного фонду, дійсно, що піднімалося, що вони можуть збиратися онлайн, приймати рішення онлайн, можливо ще якісь технічні деталі. Але мені дуже не

подобається тенденція, коли в багатьох сферах держава зараз намагається уніфікувати всі підходи. Це не притаманно демократії.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Софіє Романівно.

Так, ви абсолютно праві. Я ж саме тому і казав, що нам треба точно вийти на повне тут поміж депутатами порозуміння, щоб у нас була спільна позиція щодо УКФ, бо от саме тільки спільна позиція дозволить нам єдиною командою дійсно ефективно знаходити підтримку і допомогу для УКФ.

Так, значить, пані Галино, будь ласка, лаконічно і потім Юрій Артеменко. Будь ласка, пані Галино.

ГРИГОРЕНКО Г.В. Дякую.

Я хотіла б ще раз зауважити, можливо, було там не дуже уважно вивчено, які повноваження мала Дирекція Фонду до цієї версії закону і які зараз, і що було в міністерстві. У нас тут немає узурпації влади на боці міністерства, навпаки, більша частина повноважень передається Дирекції і робиться вона автономною. Те, що дійсно залишається за міністерством, це сам порядок відбору, яким чином він здійснюється, і він не змінюється. Звісно, той самий технічний відбір, експертна оцінка і потім Дирекція Фонду затверджує переможців, міністерство не втручається в жодний процес, тільки виставляє рамки як орган, який формує політику в цій сфері, а далі Український культурний фонд з Дирекцією реалізує ці проекти.

Тому ми підтримуємо можливість поговорити з депутатами, пояснити, які ми вбачаємо в цьому законі плюси і мінуси. Я думаю, що в розмові ми з'ясуємо багато цікавих речей, тому що насправді в цьому законі немає жодної узурпації і немає жодного нищення Українського культурного фонду, я хочу це підкреслити в черговий раз.

Дякую дуже. Готові до конструктивної розмови з депутатами.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Галино.

Ви бачите, що і депутати теж готові. Я переконаний, колеги, що ми за тиждень-два впораємося з цим завданням. Микола Леонідович чітко окреслив, так би мовити, шлях для того, щоб всі питання спірні зняти, так що я переконаний, що ми з цим оперативно впораємось.

Юрій Артеменко, будь ласка.

АРТЕМЕНКО Ю.А. Доброго дня. Дуже важко казати останнім, тому що я тут готувався, вибачте мені, написав багато, а ви все сказали. Як завжди, перемагає колективна мудрість. Я тільки хочу сказати декілька речей. 16 процентів - і я, і всі там колеги, і суспільство (з ким працюю) - просто велика вдячність за те, що оперативно так зробили.

Що стосується пункту 2.2. Ну дивіться, я не ідеалізую Наглядову раду. По-перше, гарна ідея, що зібратись і поговорити, давно вже треба в якомусь закритому режимі поговорити про ці процеси, які відбуваються в культурному фонді, що є правда, що неправда. Я не ідеалізую Наглядову раду взагалі, знаєте, бо працюю там і бачу, які процеси відбуваються, але є багато проблем, які можна вже зараз вирішувати. Я вам скажу, наприклад, відеоконференції ми вже проводимо і давно ми працюємо, і немає ніяких проблем зібратися нам. Завтра, наприклад, буде ще одне засідання Наглядової ради, ми збираємося оперативно, незважаючи на те, хто де знаходиться. У нас там Ігор Тулузов, заступник директора Харківського оперного театру, під вибухами, але працює, завжди виходить - або приїжджає, або в режимі відеоконференції, Лариса Артюхіна займається гуманітаркою. Всі розуміють, що треба працювати.

Але є проблеми, щодо яких хотіли попросити вашої уваги, окрім зустрічі, на якій там дійсно поговоримо. Наприклад, у нас є проблема в тому, що в нас вже рік чи більше, не знаю, не призначена ще одна людина замість

вибулої від Офісу Президента і воно, ви ж розумієте, це призначення, воно би змінило структуру Наглядової ради, додалась би ще одна людина з іншими якимись поглядами. В нас немає, лежить на розгляді в Мінкульті кандидатура по голові Українського культурного фонду. Ми дали 3 пропозиції. Не влаштовує міністерство - дамо нові. Дайте, міністерство, свої пропозиції, врешті-решт ми в одній команді. Я внесу ваші пропозиції на ваш же розгляд, але от відсутність двох людей – це відсутність різнобарвності, різних поглядів.

Тому дякую вам. Прошу дійсно зібрати таку зустріч, де поговорити професійно, довго тільки про Український культурний фонд, як вирішувати ці проблеми.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Юрію.

Отже, колеги, по-перше, дякую за те, що підняли ці питання важливі, пане Юрій. Я думаю, що за одну зустріч не впораємося, але якщо виставимо собі зрозумілий графік, то все встигнемо. І я ж кажу, мені здається, тиждень-два – ми зможемо знайти рішення.

Колеги, я тоді ставлю пропозицію прийняти законопроект, підтримати законопроект 6146 у редакції комітету з вилученням пункту 2.2., Миколо Леонідовичу?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так, так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, значить, з вилученням пункту 2.2. І підтримати його за основу і в цілому. Правильно, колеги, я зрозумів пропозицію?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Абсолютно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Отже, колеги, тоді цю пропозицію, яку я озвучив під стенограму, зараз ставлю на голосування. І принагідно дякую вам усім за дуже конструктивну дискусію, в якій ми знайшли рішення, яке потрібне прямо зараз. І зрозуміли, як ми будемо рухатися для вирішення тих проблем, які сьогодні піднімалися. Дякую ще раз.

І в робочому порядку нам треба буде, я переконаний, що ми це прямо за наступні два дні, коли там будемо ще бачитися, зможемо вирішити щодо графіка наших цих обговорень. Я так розумію, якась змішана буде система: хто буде в округах, хто буде по відео, хто зможе очно. Я думаю, що і міністерство зможе під'їхати.

Так що от так, грубо кажучи, у нас два дні на те, щоб скласти цей графік роботи над цим питанням, яке порушувалось у пункті 2.2., так. І так ставимо, я думаю, що реалістично ставимо два тижні, щоб ми за два тижні всі ці питання вирішили або законопроектом, або, як лунали сьогодні пропозиції, нормативними документами самого УКФ. Коротше, всі фахівці, я думаю, що ми швидко розберемося.

Тому, колеги, ставлю на голосування...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Я перепрошую, номер законопроекту 8023, правильно? Щоб у стенограмі прозвучало вірно. Не той, напевно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, 8023, вибачте. Подивився в перше питання, яке ми зняли з розгляду.

Так, отже, ставлю на голосування пропозицію підтримати законопроект 8023 в редакції комітету з вилученням пункту 2.2. і підтримати його за основу і в цілому. Хто за те, щоб підтримати таку пропозицію, прошу голосувати.

Потураєв – за.

СУШКО П.М. Сушко – за

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

КАБАНОВ О.Є. Кабанов – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Андрію. Так, Олександр Божков, побачив, дякую.

Колеги, хто – проти? Хто – утримався?

Дякую, рішення прийнято.

Колеги, наступне питання. Законопроект 8024 – проект Закону про внесення змін до Закону України “Про культуру” щодо впровадження та ведення електронних реєстрів обліку та управління культурною спадщиною та культурними цінностями України. Перед тим, як передати слово Катерині Чуєвій, яка, я так розумію, за це відповідальна в міністерстві, хочу сказати, що ви пам’ятаєте, що ми питання самі комітетом ставили неодноразово про необхідність створення таких реєстрів у системі міністерства.

Нагадаю, що, на жаль, законодавство, яке сьогодні існує, може, мене Микола Леонідович поправить, але я так вивчав за вихідні і подивився, що

дійсно у них права створити реєстр не передбачено. Тобто вони там ведуть, але, значить, електронний реєстр не прописаний як такий. За моєю інформацією – зараз пані Катерина її, сподіваюсь, підтвердить – вони домовились про те, щоб створення такого реєстру було профінансовано нашими європейськими партнерами. Це позитивно, бо це не буде витратами для нашого сьогодні бюджету.

Тому в цілому я вважаю, що ця ініціатива позитивна, важлива. І тільки залишається мені особисто шкодувати, що ми змушені це робити зараз, а не змогли це зробити рік тому, два тому. Там пандемія була, зрозуміло, але все ж таки, звичайно, ми з вами, я нагадаю, ми з вами говорили про необхідність таких реєстрів, якщо я не помиляюсь, по-моєму, ще в 19-му році. Можливо, помиляюсь.

Миколо Леонідовичу, у мене пропозиція: зараз почуємо пані Катерину, а потім перейдемо до обговорення.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Добре, звичайно...

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, пані Катерино, будь ласка, вам слово.

ЧУЄВА К.Є. Доброго дня, шановні народні депутати, колеги. Отже, ми опрацювали разом з Міністерством фінансів і Міністерством економіки даний законопроект. І власне, прийшли до висновку, що ми підтримуємо, оскільки ті норми, які пропонується відкоригувати, дозволять у царині культурної спадщини, по-перше, дійсно нарешті створювати, на законних підставах створювати електронні реєстри.

Ця проблема давно у нас вже перезріла. Цифровий облік, електронний облік предметів і музейних, і культурних цінностей, і нерухомої спадщини має бути давно запроваджений, але, на жаль, законодавчої підстави до сьогоднішнього дня в потрібному формулюванні не існувало.

Тому ми підтримуємо. Його прийняття забезпечить, власне, правове регулювання електронної системи, інформаційно-комунікаційної системи, яка забезпечує збирання, накопичення, захист, облік, відображення і оброблення даних реєстрів про культурну спадщину. Це стосується і нерухомої, і рухомої, і матеріальної, і нематеріальної культурної спадщини, і власне, надання відповідної інформації з реєстрів. І дозволить обмінюватися цими реєстровими даними з іншими системами, зокрема, які регулюють земельні відносини, майнові відносини та інше.

Також даний законопроект містить норму про можливість передачі майна закладів державних, комунальних зі статусом національних іншим закладам культури для виконання своїх статутних функцій. І це так само важливо, оскільки існуюче законодавче поле не дозволяє нам ефективно, по суті, управляти ні об'єктами культурної спадщини, ні тими закладами, які опікуються об'єктами культурної спадщини та культурними цінностями.

Власне, єдине зауваження Мінфіну було про те, що до законопроекту необхідно давати фінансово-економічні розрахунки. Мінфін зауважив також, що основні засади передачі об'єктів права державної власності у комунальну власність територіальних громад і так далі відрегульовані Законом України “Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності”. Але тут у нас є відповідно своє зауваження на зауваження, оскільки ті зміни, які пропонується внести даним законопроектом до статті 28 Закону “Про культуру”, встановлюють спеціальні норми щодо передачі майна, яке записано за закладами культури і за своїм змістом ці норми не суперечать Закону України “Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності”.

Крім того, аналогічна спеціальна норма вже встановлена для закладів вищої освіти. І власне, ми так само орієнтувались на цей приклад, опрацьовуючи дані пропозиції.

Мінекономіки листом від 25 вересня повідомило про відсутність в межах повноважень пропозицій та зауважень до законопроекту. Від Мін'юсту станом на сьогодні пропозицій та зауважень не надходило.

Власне, враховуючи висновки інших міністерств і наші власні висновки, ми пропонуємо Верховній Раді України прийняти законопроект, прийняти проект Закону України про внесення змін до Закону України “Про культуру” щодо впровадження та ведення електронних реєстрів обліку та управління культурною спадщиною та культурними цінностями у першому читанні за основу та в цілому.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Катерино.

Так, Миколо Леонідовичу, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Давайте обговорювати, бо з одного боку я, наприклад, ідею реєстрів, безумовно, підтримую, але до цього законопроекту в мене багато зауважень. І тому я буду, наприклад, для себе слухати своїх колег, а тоді давайте вирішувати, бо це або перше читання, або доопрацювання, або ще щось інше.

Скажу про зауваження. В частині безоплатної передачі майна державного або комунального закладу культури іншому закладу культури в самому законопроекті абсолютно не деталізовано механізми такої передачі. Розуміючи мету використання майна, яке не використовується тим чи іншим закладом культури, і оптимізацію витрат такого закладу на утримання такого майна, відсутність будь-якої деталізації може привести до зловживань і завдання шкоди такому майну.

Крім того, такі законодавчі ініціативи не узгоджуються з іншими законодавчими актами. Так, відповідно до частини другої статті 9 Закону “Про оренду державного та комунального майна” забороняється передавати

державне або комунальне майно в безоплатне користування або позичку. І ми не можемо приймати один закон, який буде суперечити іншим законам, і в такий спосіб створювати колізію.

Статтею 2 Указу Президента від 16 червня 1995 року (№ 451) “Про Положення про національний заклад (установу) України” органам виконавчої влади заборонено передавати закріплене за національними закладами або установами України майно, що перебуває у державній власності, будь-яким органам, підприємствам, установам і організаціям. Тобто цей законопроект, на жаль, не узгоджується з цими нормами.

Щодо створення відповідного державного підприємства і введення реєстрів. Дискусійним є питання щодо створення юридичної особи саме в формі державного підприємства, бо державне підприємство – це суб’єкт господарювання, хоча в нього є і державна форма власності. Відтак, він має здійснювати господарську діяльність і бути прибутковим. З початку призначення нового міністра культури міністр неодноразово звертав увагу і перед нами, і до нас, коли звертався, і публічно, на потреби модернізації і скорочення кількості ДП в структурі міністерства, які є неефективними.

Крім того, створення нового державного підприємства потребуватиме видатків з державного бюджету. В час, коли видатки на культуру скорочують, чи можемо ми собі дозволити зараз нести додаткові видатки на це? Хоча, ще раз кажу, сама ідея загалом потрібна. Законопроект не врегульовує питання щодо визначення порядку ведення таких реєстрів, порядку доступу, порядку надання інформації з реєстрів. Не встановлені державні майнові права на такі ресурси та їхні дані. І ви теж всі, певно, бачили, що ГНЕУ висловлює до цього зауваження і Офіс Стефанішиної висловлює зауваження, і Мінфін висловлює зауваження. Тому ідея правильна, виписано дещо проблематично.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, погоджуюся з вами по першому пункту там, ну майже, повністю, теж викликало в мене там... Ну тобто я знаю про що йдеться, але згоден з вами, що там треба прописати більш деталізовано механізм. По другому не зовсім з вами погоджуюся.

Коротше, моя думка, власне, така, це моя думка, я її не нав'язую, що за основу можна прийняти, це точно треба буде опрацювати, в сенсі поправками доопрацювати. По цих напрямках, про які ви кажете, згоден, там треба дійсно поправками зробити речі конкретні абсолютно, про які, зокрема, ви і зауважили.

Володимир В'ятрович, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В мене теж подвійне ставлення до цього законопроекту. З одного боку його серцевину, створення електронних реєстрів, абсолютно цю ідею підтримую, з другого боку деякі речі, які прописані в тексті законопроекту, стримують в його цілковитій підтримці. Радше редакційного характеру, але писати про те, що впровадження та ведення електронних обігів вважати пріоритетом державної політики, мені здається, це перебільшення. Це просто один з інструментів, точно далекий до пріоритетів державної політики.

Інше, більш важливе, мені здається, тут надто багато в цьому законопроекті по суті втручань в роботу Кабінету Міністрів, йдеться про доручення Мінкульту ухвалити рішення про проведення експерименту впровадження електронних реєстрів. Йдеться про знову ж таки доручення уряду щодо створення підприємства, про що вже говорив Микола, і взагалі про потребу чи не потребу створення такого підприємства. Але в принципі знову ж таки це втручання в роботу уряду.

І найважливіше, що я хотів би зрозуміти, можливо, що Катерина Чуєва відповідь, на мою думку, зовсім не стосується електронних реєстрів

пропозиція доповнити статтю 28 Закону «Про культуру» новим пунктом, я її захищую. Я хотів би почути чому, власне, цей пункт тут з'явився?

«Майно державного або комунального закладу культури, в тому числі того, що має статус національного, яке не використовується для провадження видів діяльності, передбачених цим законом, або не забезпечує статутну діяльність, може безоплатно передаватися у встановленому законодавством порядку іншому державному комунальному закладу культури за умови його подальшого використання виключно для провадження видів діяльності, передбачених спеціальним законом, спеціальними законами та/або цим законом».

Тобто, яке це має відношення до реєстрів, чому, власне, це положення? Я зараз не хочу дискутувати про суть цього положення. Але чому, власне, воно долучено до законопроекту, який стосується електронних реєстрів?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, це саме те, що піднімав Микола Леонідович, Володимире Михайловичу. Зараз, я переконаний, що нам пані Катерина наведе там декілька прикладів. Але, тим не менше, Микола Леонідович слушно сказав, що якщо ми це вже цим законом саме робимо, то там треба чітко прописати і підстави, і критерії, щоб це було зрозуміло, на це, власне, є закон.

Будь ласка, пані Катерино.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Пане Микито, дуже коротко, перш ніж представник виконавчої влади, я дуже коротко хочу лише, я не сказав. Пані Катерина сказала, що немає думки, від Мін'юсту вона є, за підписом заступника міністра Банчука, вона теж негативна, є зауваження до цього. І на жаль, немає думки Мінцифри. Бо коли ми говоримо про реєстр, очевидно, Мінцифри мало б бути до цього залучені, вони там для цього створені, коли ми про електронні реєстри говоримо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тут я, Миколо Леонідовичу, скажу, що я говорив, так, особисто говорив з Мінцифри, бо коли це питання постало, я одразу запитав: а що Мінцифри? Бо у нас повністю, так би, цю політику створення, щоб у нас реєстри всюди були, у нас, як би, веде цю тему Мінцифри. Мінцифра в цей процес залучена, вони не були проти. Тим не менше, я вважаю, знову ж таки я вважаю, що його можна прийняти за основу, а потім обов'язково з ними, і вони готові до цього, я від них отримав запевнення, що вони готові до того, щоб долучитися до другого читання, до доопрацювання.

Будь ласка, пані Катерина, потім пані Галина. Пані Катерина.

ЧУЄВА К.Є. Доброго дня ще раз, колеги! Отже, кілька зауважень, які прозвучали, щодо державного підприємства. Це, дійсно, дискусійне питання, оскільки, власне, законопроект, наскільки ми розуміємо, розроблявся до цього рішення масштабного про скорочення державних підприємств. І звісно, з огляду на ситуацію з видатками з державного бюджету, ми готові це, безумовно, теж переглянути, тут немає, не є критично, це питання не є критичним для, власне, впровадження даного законопроекту. Для нас є важливим, щоб ця норма запрацювала, оскільки ми постійно, на жаль, і це стосується також зауваження пана Володимира В'ятровича щодо пріоритетів державної політики, ми, на жаль, зіткнулися з тим на практиці, що якщо немає чітко прописаної в законі норми про те, що ці реєстри в царині культури, тобто в нашому профільному законі, немає такої норми, тоді ми стикаємося із зауваженням щодо відсутності законодавчих підстав. Наприклад, при розподіленні статей видатків, які пов'язані з створенням цифрових реєстрів і взагалі інформаційно-комунікаційних систем. Ця загроза є як для органів влади, так би мовити, так і для закладів культури, які мають працювати з такими реєстрами кожен на своєму рівні. Тому одна-єдина загальна норма нам дозволила б зняти цілу низку запитань до всіх рівнів

управління культурною спадщиною від закладів до вищих органів державної влади.

Чому це поставлено в пріоритети державної політики? Ми стикнулися з тим, так само, якщо у нас ненаголошено на тому, що цифровізація процесів з одного боку і цифровізація об'єктів культурної спадщини і музейних колекцій є дійсно пріоритетом, то відповідно і фінансування, і планування стратегічне - дуже часто цей момент не враховують, залишають його на другорядних позиціях і знову ж таки немає законодавчої підстави на цьому наполягати. А цифровізація має бути на сьогоднішній день всеохопною.

На жаль, досвід наш втрат і пошкодження об'єктів культурної спадщини і втрат музейного фонду на сьогоднішній день становить для нас один з найбільших (*нерозбірливо*) останніх десятиліть після Другої світової війни. Ми з цим зіткнулися вперше в такому масштабі і розуміємо, що оскільки по суті цифровізація не охоплювала в достатній мірі і не була закладена як основа, одна з ключових політик на різних рівнях, на сьогоднішній день ми маємо невідцифровані об'єкти культурної спадщини, невідфотографовані музейні фонди, не кажучи вже про запровадження власне цифрових електронних реєстрів та об'єктів культурної спадщини і управління музейними колекціями. Оскільки для музеїв це життєво важливо, але створення їх, розробка, фінансування, підтримка на рівні бюджетних видатків, на жаль, створювали постійну перешкоду через відсутність такої норми.

Стосовно майна, тут є кілька аспектів цієї ситуації. Проблема в тому, що загалом у нас достатньо давно, тобто кілька останніх десятиліть, фактично майно закладів, які отримали національний статус, не підлягає жодній передачі. Це стосується по суті всіх ключових, ми не говоримо зараз про музейні колекції, тобто культурні цінності випадають з норми, з регулювання цим законопроектом. Але якщо іде мова, наприклад, про більш ефективне використання приміщень, про можливість певної реорганізації

закладів, про те, що у нас є, наприклад, філії або ще якісь об'єкти, які можуть бути більшою мірою і більш необхідні на рівні локальному, регіональному, ми зараз нічого цього не можемо зрушити, оскільки є великі комплекси, які зафіксовані чинним законодавством, закріплені за певними організаціями і ми позбавлені будь-яких інструментів управління цими організаціями.

Стосовно того, чому воно з'явилося в даному законопроекті, пов'язано з (*нерозбірливо*), безумовно, це одна з причин. Все, що ми зараз намагаємося, ті зміни, які ми зараз намагаємося запустити в законодавчому полі в різний спосіб - через законопроекти, через постанови Кабінету Міністрів, спрямовані на те, щоб уможливити впровадження більш ефективного управління.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Катерино, це зовсім інша проблема, ви відходите у зовсім іншу сферу, коли йдеться про майно, 28 стаття. Навіщо навантажувати на цей законопроект?

ЧУЄВА К.Є. Можливо, ми готові тут обговорити це питання, якщо воно буде принциповим для народних депутатів. Питання, по-перше, в швидкості прийняття рішень, оскільки це дозволяє вирішити цілу низку вже наболілих проблем. Ми стикаємося знову ж таки з тим, що ми не можемо навіть елементарні основні засоби, оскільки вони теж є майном, передавати від інституції до інституції. Якщо у нас, наприклад, один заповідник отримує гуманітарну допомогу у вигляді якихось речей, які визнані основними засобами, бере її на баланс, він не може, позбавлений права зараз передати її іншому закладу. Хоча це можна було б зробити, оскільки один заклад може не користуватися, інший потребує цього, і це стосується в тому числі і обладнання, яке можна використовувати для електронних реєстрів. Тобто це, дійсно, я погоджуюся, один з елементів, на який би розповсюдилася дія цього закону, якщо бачення народних депутатів буде принциповим, давайте

обговоримо. Але ми зацікавлені в будь-якому випадку якомога швидше цю норму запровадити.

Знаю, що є коментар Галини Григоренко, можливо, також по цьому аспекту.

ПОТУРАЄВ М.Р. Це, Володимире Михайловичу, бачите, це проблема подібна до тієї, яка виникла при обговоренні першого законопроекту, треба просто розібратися з корінням цієї проблеми і, можливо, ми знайдемо взагалі якийсь інший шлях.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Микито, корінь якраз в тому, що через один законопроект хочуть вирішити дві досить різні проблеми.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Цей законопроект не вирішує, на жаль.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Тим паче, що не вирішує. Але для мене наявність цієї 28 статті є стримуючим чинником, тому що я не розумію, чому вона має бути в цьому...

ПОТУРАЄВ М.Р. Я погоджуюся.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Хоча я абсолютно за те, що треба реєстр, двома руками.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, законопроект про реєстр, а тут ясно, пані Катерина сказала, що у них там є просто гострі, прямо гострі, палаючі такі питання, які вони хочуть вирішити в такий спосіб. Але знову ж таки, я думаю, що ми, можливо, зможемо знайти інший спосіб рішення цієї проблеми.

Пані Галина Григоренко, будь ласка.

ГРИГОРЕНКО Г.В. Дякую. Колеги, я буквально пару моментів. Що стосується цифровізації і створення реєстрів. Ми цілком усвідомлюємо загальнодержавну політику по скороченню і кількості державних підприємств і, власне, ми пропонуємо тоді зняти взагалі щодо вжиття заходів щодо утворення державного підприємства. Тому що ми розуміємо, що ми зможемо реалізувати це з тими підприємствами, які є зараз у сфері управління міністерства, внісши зміни в їхній статут і таким чином давши їм можливість працювати з електронними реєстрами. І таким чином це не призведе до додаткових витрат з державного бюджету і до утворення ще однієї інституції. Це одна історія.

Друга історія, пов'язана з реєстром, це те, що ми зараз працюємо над залученням позабюджетних донорських коштів, вже успішно їх залучаємо. Наш *(нерозбірливо)* Анастасія якраз працює з міжнародними партнерами і вони у нас вже є, ці кошти, і нам потрібно фактично підстави, законодавчі підстави для того, щоб ми могли їх далі реалізовувати, впроваджувати і фіксувати.

Єдине, що у нас є пропозиція, зараз в редакції законопроекту є пункт про те, що центральний орган виконавчої влади приймає рішення про проведення експерименту, оскільки були зауваження стосовно залучення Мінцифри, наприклад, ми пропонуємо це винести на рівень Кабміну і тоді Кабмін приймає рішення про проведення експерименту і запровадження реєстрів, і додати туди фразу «у порядку, встановленому Законом України «Про публічні електронні реєстри». Тоді це, мені здається, буде повністю в правовому полі і залучені всі учасники Кабінету Міністрів для того, щоб це була, дійсно, спільна задача, а не тільки наша. Це що стосується цифровізації.

Друге питання, що стосується майна. Я розумію, що начебто з першого погляду ніякої там прив'язки до цього немає, але ми розуміємо, що процес

цифровізації і архітектурної нашої спадщини в тому числі дуже щільно пов'язані з майном. Тому ми вбачаємо, одночасно внести в один закон доцільно з огляду на те, що ми могли б паралельно, поки створюються ренестри і поки будуть наповнюватися, ми проведемо ті необхідні кроки і реорганізації, про які говорила Катерина, тому що ми всі знаємо і всі прекрасно розуміємо, що статус "національний" іноді у нас мають заклади, які, на жаль, напевно, зараз не дотягають до цього статусу.

І якщо ми проведемо паралелі, наприклад, зі сферою освіти, то там, в Законі "Про освіту", немає цієї норми, національні заклади освіти можуть передавати майно державним закладам освіти. І це якраз дає можливість ефективному управлінню цими інституціями Міністерства освіти і науки для того, щоб реалізовувати свою політику і щоб створювати більш спроможні інституції в сфері.

З нашого боку, так само, є багато закладів культури, які мають статус національний, але які тягнуть і які важливі були би локальній громаді, які важливо було би передати, наприклад, на управління місцевим органам самоуправління або місцевим державним адміністраціям, але ми не можемо цього зробити саме з огляду на обмеження, що майно національних закладів культури не може нікуди передаватись.

Ще раз хочу зауважити, що воно не передається абикуди, воно передається в використання виключно за призначенням, виключно для тієї діяльності, якою воно має бути в сфері культури. Тобто воно не віддається під якісь нові комерційні заходи чи в зовсім інакшу сферу діяльності перепрофілюються, а саме використовуються за призначенням, просто тією інституцією, яка цього більше потребує, ніж національний заклад, який має цей статус, не факт, що заслужено, і не факт, що він має бути національним.

Тому ми вбачаємо в цьому поєднанні певну доцільність з одного боку, а з іншого боку нагальність. Тому що впровадження ефективності в управлінні, не тільки в нашій сфері, а загалом в економіці, зараз є

пріоритетом, тому що ми всі бачимо, що поступово треба відходити від планової економіки і все-таки переходити в більш ефективну.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пані Галино, ми ж не заперечуємо необхідність ефективного управління майном. Значить, знову-таки, я переконаний, що Микола Леонідович Княжицький як голова профільного підкомітету збере підкомітет, ми подивимось конкретні кейси з вами і з тих конкретних кейсів, бо вони у вас же є, я ж знаю, просто не хотілося б зараз витратити на це час, ми подивимося конкретні кейси і стане зрозуміло, буде...

ГРИГОРЕНКО Г.В. Микито Руслановичу, якщо дозволите, я би тоді просто пропонувала б прийняти його із скороченим терміном подання депутатських правок, щоб була ця опція до правок, але все-таки не затягувати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пані Галино, це зала вирішує насправді.

Значить, знову-таки, і ми тоді побачимо, як цю проблему вирішити, яка, дійсно, яка у вас існує, але треба по конкретних кейсах розібратись, змодельювати. І буде зрозуміло, які зміни: або залишити це і внести зміни, які Микола Леонідович пропонував, або взагалі вилучити і зробити там новий законопроект. Я розумію нагальність цього питання, але його вирішити треба просто коректно, юридично коректно, зокрема.

Миколо Леонідовичу, із твого дозволу, зараз Ірина Мирославівна, потім ти і потім тоді будемо приймати рішення.

Ірино Мирославівно, будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Доброго дня, товариство, я вже віталась, але ще раз. Я хочу підтримати даний законопроект і керуюся винятково

практичною доцільністю. З цією проблемою, яка якраз була озвучена в другій частині, як депутат мажоритарник я зустрічаюся повсякчас. І хочу сказати, що насправді це колосальна проблема і вона вже давно перезріла, тому що це питання, воно актуалізувалося в умовах децентралізації. І нам потрібно це розв'язати, тому що місцеві бюджети мають щось робити з тими пам'ятками, вони вже мають проекти, вони вже мають домовленості із партнерами, тобто якась певна робота мала би, а так воно стоїть кілком і нічого з ним не можна зробити.

Тому, дивіться, я двома руками – за. І можливо, справді підтримаємо міністерство, щоб терміни розгляду цих ініціатив законодавчих були якомога коротшими. Тому що знову ж таки, планування на 2023 рік, ми повинні розуміти, що з місцевих бюджетів, що з обласних бюджетів, які кошти передбачати, куди що скеровувати. Тому я за те, щоб не затягувати ці процеси.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. По-перше, так, дуже коротко, я хотів попросити пані Галину підготувати для нас, для членів комітету. Пані Галина сказала, що є донорські кошти, то якби можна було нам таку довідку зробити, які це кошти, хто їхній розпорядник, як вони використовуються. Чому? Не тому, щоб вам заважати, а навпаки тому, щоб допомогти, бо кожен з нас, з депутатів, має теж міжнародні контакти, ми спілкуємося з громадськими організаціями і могли би адвокатувати надання ще більше коштів, але для цього нам треба розуміти, які саме процеси відбуваються в міністерстві

Тут згадувалися заклади освіти. Так от, в червні, в Закон "Про освіту" була внесена зміна, де абсолютно чітко сказано, що майно закладів освіти,

яке не використовується для провадження видів діяльності, передбачених спеціальними законами, може бути вкладом у спільну діяльність або використане відповідно до статті 81 цього Закону, тобто там є хоча би якийсь механізм.

Ми не проти того, щоб була передача як така, чи майно, ми говоримо про те, що в цьому законі немає цього механізму. І коли ми говоримо про, знаєте, був такий анекдот, що мета шляхетна, але заходи хибні. Оце так і в цьому законі: мета шляхетна, мету всі підтримують, але завдяки цьому закону ми цього не досягнемо.

Тому в мене є така пропозиція до Микити Руслановича. Шановний пане голово, дивіться, от я особисто, якщо говорити об'єктивно, я б його відправив авторам на доопрацювання. Але розуміючи політичну ситуацію і підтримуючи ідею цього закону, я готовий проголосувати за перше читання. Але скоротимо ми правки чи не скоротимо, якщо ми їх не зробимо якісно, за це просто не проголосують, бо закону, як такого немає, є хороша мета і дуже поганий документ, давайте говорити відверто.

Тому в першому читанні, скорочення правок справді вирішує зал і ми потім будемо це обговорювати, я би цього не пропонував, давайте, якщо вже йти на компроміс, не на компроміс, а на втілення тієї мети, яка дійсно є хорошою, щоб ми могли її досягти, ми його приймемо, нормально напрацюємо в першому читанні, нормально напрацюємо правки і до другого читання по суті нам треба буде його переписати, для цього теж потрібен буде час, тому що він написаний не дуже. Там чи 7 днів, чи 14, не важливо, навіть якщо буде 14, ми зроби якісний закон і його приймемо, от і все.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я підтримую. Колеги, значить ми поставили собі, вже вирішили фактично під стенограму, що ми два тижні доопрацьовуємо

той, який ми зараз з розгляду зняли, попередній, значить, я вважаю, що тут треба теж поставити два тижні і ми спокійно напрацюємо правки.

Для вас, колеги з міністерства, значить, те, що ми проголосуємо в першому читанні, а бачите, у нас єдність є, що в першому читанні можна підтримати, вже буде сигнал для донорів, що все добре, гроші можна далі давати на реєстри і так далі, якщо закон буде прийнятий. Але дійсно, треба просто нормально, спокійно, в нормальний термін все завершити і за два тижні будемо мати документ, до якого ні в кого не буде жодних запитань. Тим більше, от колеги пригадували, що там і Офіс Стефанішиної висловив певні занепокоєння, а це для нас зараз один з ключових критеріїв.

Тому я пропоную підтримати за основу і оперативно доопрацювати, Микола Леонідович готовий, всі готові долучитися, я вважаю, що за два тижні профільний підкомітет чудово з цією роботою впорається, за вашою допомогою і за вашої участі, і пані Катерина, і пані Галина.

Ірино Мирославівно, будь ласка, вам слово. І тоді будемо переходити до голосування. Ірино Мирославівно!

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Даруйте, це я очевидно руку не прибрала.

ПОТУРАЄВ М.Р. Шановні колеги, тоді пропоную підтримати законопроект... Так, я вже заклав порядок.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. І нам очевидно треба 116 статтю Регламенту застосовувати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так-так-так, абсолютно так.

Значить, пропоную... Який номер, підкажіть мені, щоб я не відкривав.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. 8024.

ПОТУРАЄВ М.Р. 8024. Пропоную підтримати за основу законопроект 8024 згідно з частиною першою статті 116 Регламенту. Колеги, таке рішення ставлю на голосування і прошу голосувати.

Потураєв – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто – проти? Хто – утримався? Дякую. Колеги, одноголосне рішення, бачите, як ми продуктивно сьогодні працюємо, прямо приємно, і знаходимо порозуміння по всіх питаннях.

Так, значить, я так розумію, що у нас по законопроектах ми вичерпали на сьогодні порядок денний. Так, колеги, а давайте таким чином зробимо, зараз швиденько про призначення у секретаріаті Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики.

СКРИПКА Т.В. Микито Руслановичу, якщо можна?

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, Тетяно Василівно, це таке швидке питання, щоб ми не тримали людей.

СКРИПКА Т.В. Так. Я просто хотіла би, у нас просто в секретаріаті комітету є вакантна посада головного консультанта. Ні, старший консультант. А є вакантна посада головного консультанта. І я хочу просити колег, у нас в секретаріаті працює на посаді старшого консультанта Дронова Ірина, яка вже більше 2 років займається питаннями прав захисту дітей, допомагає нам у законотворчій діяльності.

Тому є така пропозиція, щоби на вакантну посаду головного консультанта секретаріату перевести працівника секретаріату нашого комітету Дронову Ірину Володимирівну і звернутися відповідно до Штучного з таким проханням.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, є заперечення до такої пропозиції від Тетяни Василівни?

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Немає заперечень.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тоді просив би голосуванням підтримати.

Хто за те, щоб підтримати пропозицію Тетяни Василівни Скрипки?

Потураєв – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко підтримує. За.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

ФЕДИНА С.Р. Федина - за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павле Миколайовичу, побачив. Дякую.

Колеги, хто – проти? Хто – утримався? Дякую. Дякую за підтримку цієї пропозиції, для наших колег це важливо.

Так, колеги, переходимо до питання щодо іномовлення, всі давно хотіли ми послухати, що там відбувається. Тим більше наближається голосування за бюджет, треба розуміти, які успіхи, які є проблеми, які є зауваження з боку громадськості і з боку депутатського корпусу. У нас була презентація, я сподіваюся, що її всі встигли побачити. Володимире Михайловичу, з твого дозволу, давай послухаємо зараз, а потім перейдемо до обговорення, звичайно, і у мене є що сказати, і у тебе, я знаю.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Так-так, згоден.

ПОТУРАЄВ М.Р. Треба буде спокійно зараз про це поговорити.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. На потім обговорення, на потім.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я бачив, що включався зараз Олексій Мацука. Так, пане Олексію!

МАЦУКА О.В. Так, у нас є Юлія Островська директорка.

ПОТУРАЄВ М.Р. А, і Юлія Островська є, так, бачу.

ОСТРОВСЬКА Ю.С. Доброго дня, шановні колеги!

ПОТУРАЄВ М.Р. Вітаю, пані Юліє, вітаю, давайте, вам слово.

ОСТРОВСЬКА Ю.С. Доброго дня ще раз! Я сподіваюся також, що всі подивилися цю презентацію, бо багато говорити. Але про головне хочу сказати, саме про здобутки, які є, саме у каналу іномовлення, який зараз називається FreeДом з 24 серпня – це колишній канал UATV.

І хочу сказати, що вже більше 3-х з половиною мільярдів переглядів на різних діджитал-платформах у нас та у наших партнерів, з якими ми співпрацюємо. І що цікаво, саме на наших діджитал-платформах (*нерозбірливо*) більше 875 мільйонів переглядів і де якісна аудиторія, показує дуже круті показники, саме по Російській Федерації. Бо мовимо ми російською мовою, для російськомовних людей в світі, які, мабуть, я думаю, що їх труїли саме російською мовою, тому саме протиотруту ми виробляємо теж російською.

І окремі відео у нас здобувають 75-79 відсотків саме російської аудиторії, саме з Російської Федерації і як ви розумієте, що таргетуватися і якимось щось робити туди неможливо, тому це все органічно. Тобто люди хочуть знати інформацію, яка об'єктивна, і хочуть знати, що саме відбувається в світі наразі.

Саме про редакторську роботу і про методологію, я думаю, що може сказати Олексій, а я далі можу продовжити, а саме як ми працюємо і чому саме такий напрямок вибраний, це я Олексію доручаю. Олексію!

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре, тоді Олексій Мацука зараз, будь ласка.

МАЦУКА О.В. Добре. Вітаю. Доброго дня, колеги, дякую за зацікавленість до роботи іномовлення українського. Це дійсно для нас дуже велика така робота, що саме нам випало будувати іномовлення. І українське іномовлення зараз отримує непогані, я би сказав, показники, на рівні кращому, ніж іномовлення у всіх країнах Східної Європи. Це дійсно зрозуміло, що це зумовлено війною Росії проти України, але, тим не менше, нам вдається збирати саме найкращі журналістські кадри, саме на нашому колективі, на нашій базі. Люди приходять, і саме ті, які досвідчені щодо боротьби з російською дезінформацією, і російськими наративами.

У нас вироблена спеціальна методологія разом з провідними think-tank світовими, а також дослідниками. І Пітер Померанцев з нами співпрацює, і співпрацюють різні аналітичні центри, які досліджують дезінформаційні процеси за ініціативою National Endowment for Democracy, американський, є також брюсельська організація External Information Service і так далі.

Тобто ми отримуємо дуже багато досліджень щодо того, як аудиторія в Росії, на що ведеться в першу чергу, як вона зомбується, і можна сказати таким навіть чином. І яким чином нам, власне, можна заходити з інформацією, щоб перебити ті кількості охоплення російськомовного населення нашими проукраїнськими наративами.

Саме на цьому будується методологія роботи проукраїнського іномовлення, на жаль, російською мовою, на жаль. Ми, безумовно, розвиваємо також англomовне іномовлення, арабськомовне іномовлення. Є, звичайно, і україномовні сторінки у нас, але у нас ринок українського медіа

дуже широкий, різноманітний, конкурентний. Але щодо російськомовних громадян тієї ж Німеччини, наприклад, ми бачимо моніторинги, які робить британська служба, яка фінансується Міністерством закордонних справ, і ми бачимо всі наративи росіян по всіх кранах Європи для російськомовного населення.

Відповідно наша дистрибуція будується на тому, щоб дійти до тієї російськомовної частини Євросоюзу, там відповідно продавати або просунути нашу наративну карту, з якою ми працюємо, як я сказав вище, з дослідниками, саме реально з дослідниками, які спираються на дані (*нерозбірливо*), на дані моніторингів. У нас є кожен день, ми бачимо механізми, які інформаційні атаки роблять російські федеральні медіа, ми їх розцінюємо саме, як інформаційні атаки, тому що повторюються щодня, в кожному контексті і тексти, і обороти вербальні, і так далі.

Ми бачимо наративи, які просуває Російська Федерація відповідно ми щодо того, як реагуємо, то виробляємо власний редакторський порядок денний щодо реакції саме на каналі «FreeДом». Це щодо редакторської роботи.

Я, власне, можу про це довго говорити, як це будується, показувати. Але я був би дуже вдячний за допомогу, я бачу, тут у чаті у нас багато і медіаексперти також присутні, і депутати, які працювали раніше з журналістами, за допомогу у формуванні наративної карти проукраїнського порядку денного для і англомовного контенту, і для російськомовного контенту. Ми побачили колосальне зростання англомовного контенту, UATV англійською мовою, саме з 2020 року, вважаємо це досягненням українського іномовлення.

На жаль, про нас дуже мало кажуть, що це як привід для пишання, що в Україні стає традицією власне іномовлення, яке розвиває наше суспільство. Але так, англомовне іномовлення України – це сьогодні дійсно, особисто для мене як професійного журналіста, це відзнака того, що ми робимо це не як

комерційний проект якийсь, а як суспільний проект, справді суспільний проект.

Тому, колеги, можу про редакторську роботу, вибір тем, вибір спікерів або наративної політики говорити довго і обговорювати це. Ми відкриті, безумовно, до будь-яких пропозицій, якщо вони співпадають із Законом «Про іномовлення України», з стратегією інформаційного суверенітету України і наближають до перемоги України.

Тому що головна мета, звичайно, що це зниження довіри до Володимира Путіна всередині Російської Федерації. Це повалення, якщо буде запис, тут, я не знаю, як вони далі використають... Але це зміна тієї політики, яку веде Росія по відношенню до і України, і Європейського Союзу. І іномовлення, на мій погляд, як професійного журналіста, українське сьогодні з цією роботою впорається, тому що ми отримуємо колосальний фідбек з Російської Федерації.

До речі, ще у січні цього року, коли всі дуже скептично, в деяких колах, ставились до нападу Росії, ми вже на іномовленні на всіх наших супутниках запустили рекламну компанію «Российский солдат! Лучше сидеть дома, есть оливье, чем в окопе в Украине удобрять наши украинские земли». Це було дуже провокативно, я погоджуюсь, але ця реклама крутилась на весь Новий рік на супутниках, які доступні були для Росії. Після цього Роскомнадзор одразу нас вніс у всі відомі і невідомі заборони.

Тому я коротко, щоб не затягувати час, але готовий відповідати на будь-які питання щодо редакторської політики, будь ласка. І Юлія Островська, наша директорка, вона щодо інших базових питань.

Дякую.

ОСТРОВСЬКА Ю.С. Також хочу наголосити, що дуже зараз розвивається саме розповсюдження каналу. Тобто зараз у нас вже є шість супутників, з яких оплачувані є тільки один, тобто (*нерозбірливо*), інші всі

надали нам ємності. Тому що всі розуміють важливість цього проекту, і саме збільшилась кількість країн і кабельних мереж, і оті платформи, куди зайшов канал «FreeДом». І наразі можна по звітах цих компаній порахувати, вони відкриті, наразі аудиторія телевізійна становить, певно, десь 80 мільйонів господарств.

Ми можемо багато казати, саме це те, що ми потрапляємо в їх больову точку. Це кажуть саме кібератаки, які здійснюються на саме підприємство, тому що ми є материнською компанією саме цього каналу «FreeДом», бо у нас є ще партнери, медіагрупи українські. Але це і кібератаки і на інфраструктуру каналу, і на сайти, постійні атаки, але ми тримаємося. Все добре.

МАЦУКА О.В. Я додам єдине. Єдине, що чудово, що ми обговорюємо це все в рамках такого поважного середовища. Але є щотижнева розсилка щодо роботи іномовлення. Я, якщо можна, через секретаріат комітету подам лінк, як на неї підписатися. І там дійсно щотижнево ми показуємо і власні дослідження, які отримуємо від колег дослідників, і власне реакцію України на те, як ми висвітлюємо всі ці дії. Тобто, якщо читати цю розсилку, так, я не сумніваюсь, можна критикувати все, що завгодно, але щодо іномовлення, то в даному випадку ми намагаємося, звичайно, бути єдиним голосом для України.

ОСТРОВСЬКА Ю.С. Також, якщо казати саме про англійські наші діджитал-платформи, бо broadcast на англійській немає зараз, то за п'ять, мабуть, років роботи і за цей період саме повномасштабного вторгнення, майже в 20 разів збільшилася кількість переглядів та у 15 кількість підписників. Тому, зрозуміло, що ми задовольняємо потреби саме і на англійській мові. Також є і про арабську, ну там все від презентації, це буде дуже довго, то там все написано.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Презентація змістовна, дякую за дуже якісну підготовку, я читав прямо з великою зацікавленістю.

В порядку підняття рук: Володимир В'ятрович, Микола Княжицький, Євгенія Кравчук.

Володимире Михайловичу, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дякую за презентацію. Дякую, що почули таку цікаву інформацію, з такими вражаючими цифрами, про 70-мільйонну аудиторію, про мільярд вже переглядів. Хотілось би все-таки почути якусь методологію підрахунків таких великих цифр. Але зараз буду про дещо інше говорити, не тільки про цифри.

Щоб відповісти на питання, чи виконує іномовлення, власне, свою функцію, своє завдання, треба згадати, для чого воно існує, а у нас є для цього закон, тому дозволю собі трошки зацитувати закон, який має нам показати, для чого, власне, створювалося іномовлення.

Серед ключових завдань іномовлення є об'єктивне, неупереджене, всебічне, збалансоване інформування про суспільно значущі події в Україні, забезпечення платформи для дискусій стосовно офіційної позиції органів державної влади, обміну ідеями між різними культурами і народами світу.

Забезпечення збалансованого і прозорого доступу суб'єктів суспільно-політичного, культурного та економічного життя до програм дискусійного формату, зокрема, у формі дебатів. Популяризація української культури.

Відповідно до статті 5 Закону про іномовлення, його суб'єкти зобов'язані дотримуватись незалежності редакційної політики від органів державної влади, їх посадових і службових осіб, політичних партій, прозорості, відкритості діяльності, недопущення дискримінації за будь-якою ознакою.

Мультимедійна платформа іномовлення відповідно до статті 7 не повинна підтримувати політичні партії та інші політичні об'єднання.

Міністерство інформаційної політики та культури і Нацрада в наданій нам інформації запевняють, власне, що мультимедійна платформа іномовна дотримується всіх цих стандартів, визначених у законі, все добре. Проте не підкріплюють, власне, цих своїх тез жодними даними і цифрами, і не даремно не підтримують, тому що, якщо ми подивимося аналітику, яку проводять експерти, то побачимо трошки іншу картину. На відміну від державних органів, які примудряються не помічати жодних проблем з неупередженістю каналів «Дом» та «FreeДом», аналітичні організації мають іншу думку, яка підкріплена цифрами і фактами. Я сподіваюсь, що сьогодні вони теж візьмуть участь в нашому обговоренні і, власне, озвучать їх.

Я скористуюсь тим, що є в публічному просторі, як читач, користувач цих даних, зокрема ті, які оприлюднили «Детектор медіа». До прикладу, за серпень 2022 року: 67 відсотків ефіру марафону іномовлення – українці, 20 відсотків – росіяни, тобто громадяни Росії. Увесь інший світ, включно з країнами ЄС, з яким ми інтегруємося, Сполучені Штати Америки, Канада, тобто тут йдеться про євроатлантичну нашу інтеграцію, представлені лише 3 відсотками гостей. Тобто це цифри за серпень, але вони ну дуже мало відрізняються від всіх інших цифр.

20 разів в ефірі з'явилися народні депутати і 20 разів вгадайте від якої політичної партії, очевидно, від партії «Слуги народу». Це все, що треба знати про політичну неупередженість, дотримання законів про політичну незаангажованість, представлення різних політичних точок зору в ефірі телеканалу.

Отже, крім того, очевидно, що одним із завдань, які собі ставить цей телеканал, це є пошук тих, кого в українських медіа називають хорошими руськими, які, на жаль, залишаються нав'язливою ідеєю дуже багатьох представників і теперішньої влади.

На кого спрямовує Україна своє іномовлення? Два роки тому у нас були дуже гарячі дискусії, коли із статті 7 викидали тезу про пріоритетність саме англійської мови на іномовленні. Ми були проти цієї зміни безглуздої, такої, яка насправді суперечить національним інтересам. Тому що вважаємо, що все-таки головним нашим акцентом є вільний світ, англомовна аудиторія. Ми були проти перенесення на російськомовну аудиторію. Навіть в сьогоднішньому обговоренні ми на початку цього нашого пункту порядку денного ми побачили, що представники телеканалу «FreeДом» зосередили свою увагу і чомусь головним своїм пріоритетом вважають саме роботу з російськомовною аудиторією, з Російською Федерацією. Чим це обумовлено, чи це обумовлено якимись законодавчими нормами, не знаю. Чи це, власне, правильна стратегія, далеко не впевнений, що зосереджувати свою увагу виключно на контрпропаганді до Російської Федерації замість того, щоб доносити інформацію до світу, чи це правильний підхід.

Але навіть в чинній редакції закону сказано, що програма платформи іномовлення виробляється українською мовою, а також іншими мовами - залежно від доцільності та необхідності використання тієї чи іншої мови для досягнення мети діяльності МПІУ.

Немає сумніву, що Україна має вести іномовлення, зокрема і російською мовою, але, по-перше, аж ніяк не російськомовному іномовленню повинно приділятися більше уваги ніж англомовному. Тому що англомовна аудиторія світу величезна і головне - це глядачі з тих країн, які є нашими партнерами. І саме від їх громадської думки залежить рівень політичної, економічної, оборонної підтримки України.

Ми апелюємо до населення цих країн, розраховуючи на їхню політичну, включно зі збройною, підтримку. І, на жаль, ми дуже мало до них говоримо, при тому, що зараз, після початку великої війни в лютому цього року, попит на англомовні новини з України насправді величезний. Але наше

іномовлення видає ефіри сусіду російською з фрагментарними англомовними новинами лише в соцмережах.

Очевидно, що реальне число глядачів «FreeДом», я думаю, менше ніж потенційна аудиторія 80 мільйонів, я би хотів ще раз почути, яким чином обраховуються всі ці речі. І величезну частку цієї аудиторії становлять, власне, українці, і в першу чергу українці в самій Україні, і це ще одна проблема. Проблема зловживання іномовленням, яке спрямовується на внутрішню аудиторію, не відповідає ні духу закону, ні засадам європейської демократії, не кажучи вже про те, що це є нав'язуванням зокрема українцям в Україні і за кордоном російської мови, зокрема, на жаль, таким чином цей канал перетворюється в інструмент русифікації за кошти платників податків самої України.

Після серії скандалів "FreeДом" принаймні вже не вимагає від військових і посадовців з України давати коментарі російською мовою замість української. Але так чи інакше канал залишається більше каналом русифікації української аудиторії і російськомовної пропаганди, зокрема правлячої партії, а не каналом впливу на світову аудиторію і навіть на аудиторію Російської Федерації. Очевидно, що це неприпустимо в такий важливий для країни час, щоб такий важливий інструмент як іномовлення використовувався виключно як інструмент незаконної пропаганди на внутрішню аудиторію і не виконував ключових функцій, передбачених законом. Це потрібно змінити. І я не маю на увазі, що ми повинні відмовлятися від мовлення на російську аудиторію, це, звичайно, теж важлива для нас аудиторія, але абсолютно категорично не згоден з тим, що вона має бути для нас головною. Я переконаний, що головні зусилля і ресурси ми маємо спрямовувати на повноцінне англомовне іномовлення і боротися перш за все за аудиторію західних держав. І на жаль, в цьому напрямку успіхи нашого іномовлення дуже і дуже мізерні.

Звичайно, що потрібно говорити про розвиток іномовлення арабською та іспанською мовами, ... (*нерозбірливо*) також має значення, також, на жаль, не є достатнім для того, щоб говорити про те, що цей канал став каналом мовлення України на країни, в яких домінують ці мови.

А мовлення для української діаспори, українських громадян-переселенців має відбуватися українською мовою.

Ну і, звичайно, я переконаний, що ми повинні покласти край, власне, цій політичній заангажованості і тому, що політичне представлення на цьому телеканалі обмежується однією політичною партією – партією керівництва, партією влади.

Витрачати сотні мільйонів бюджетних коштів на іномовлення в нинішньому вигляді в умовах війни я вважаю абсолютно неприйнятним, не просто некорисним, можливо, навіть шкідливим для України. Або іномовлення має змінитися і чесно виконувати ті функції, заради яких воно створено, або, я переконаний, що ті кошти, які йдуть зараз на іномовлення, краще спрямувати на розвиток української культури, бо ми бачимо, що в бюджеті на 2023 рік є суттєві обмеження витрат на культуру і очевидно, що нам потрібно буде шукати джерела цього фінансування. Якщо в такому форматі буде продовжено роботу іномовлення, то краще ті кошти, ще раз хочу сказати, відправити на розвиток інших інституцій української культури.

Дякую за увагу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Володимире Михайловичу.

Не можу не сказати, що, по-перше, Закон України про іномовлення писався в мирний час. І я вважаю, що частину питань, які ви поставили у своєму виступі, якраз ми би і мали вирішити, напрацювавши, можливо, нову редакцію цього закону, яка відповідає би вимогам в умовах повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну і намагання знищити українську державність, українську націю шляхом геноциду

української культури, українських громадян. Тому тут якраз, я вважаю, ви слушно піднімаєте це питання про закон, але, на мій погляд, тут м'яч на нашому боці якраз як законодавців.

Все ж таки, вивчивши презентацію, Володимире Михайловичу, я утримувався би від таких оцінок як мізерні здобутки, мізерна аудиторія, і все ж таки оперував би, оскільки ми з вами обидва люди, які більшу частину свого життя мали відношення, можливо, я не скажу, до наукової роботи, я б сказав, до практично-наукової роботи, і користувалися б все ж таки науковим підходом ми з вами обидва. Тому я закликаю користуватися коректними даними, а не просто залишатися в полі оцінок емоційних.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я би хотів просто почути, яким чином, власне, обраховуються цифри про мільярди переглядів.

ОСТРОВСЬКА Ю.С. Зараз я можу надати цифри.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пані Юліє, одну хвилиночку. Ми зараз по колу зауважень пройдемо і потім, звичайно, дамо вам слово.

Тому що мені не менш цікаво, Володимире, як і тобі, і про методологію, і про цифри. Тому я і кажу, я уважно вивчав презентацію. Повністю підтримую тебе, до речі, в тому, що якщо ми вже фінансуємо іномовлення, з одного боку, я є категоричний супротивник того, щоб припинити фінансувати іномовлення, вважаю, що треба, навпаки, приділяти цьому більше уваги. Повністю поділяю точку зору, що треба, як би важко не було зараз, знаходити можливість, щоб розвивати англomовне мовлення. Тобто не лише мати платформи, які дійсно є, вони якісні, я їх, до речі, відкриваю в себе в комп'ютері, я бачу, що це якісний продукт, але бажано було б мати мовлення англійською мовою.

Повністю поділяю твоє зауваження щодо необхідності мовлення і іспанською мовою. Зараз завдяки українцям, які живуть за кордоном, було декілька культурних акцій, зокрема вийшов переклад іспанською, переклад найкращих віршів найкращих, якщо я не помиляюся, 20 українських поетів, від народження української класичної літератури до сьогодення. І українські активісти, які зібрали на це гроші, які видали цю книжку в Іспанії, повезли ці книжки по Південній Америці, роздавали в бібліотеках, презентували в посольствах. Там шалена цікавість до українського культурного продукту і до новин з України. І там дійсно засилля, ти правий абсолютно, засилля російської пропаганди іспаномовної. Тому нам треба теж туди втручатися з голосом України іспанською мовою, підтримую повністю. Це питання грошей. Я переконаний, що зараз тільки державними ресурсами не впораємося. До речі, повертаємося до того, з чого починали, що ми зараз всі працюємо над тим, щоб підтягнути гроші в нашу галузь, в нашу зону відповідальності. Я вважаю, що це мало би бути також одним з напрямків.

Тому, так, розвиток саме мовлення англійською мовою, іспанською мовою повністю підтримую. І ми ж бачимо з виступів колег, що вони розуміють це, і вони в межах тих ресурсів, якими вони оперують, намагаються це розвивати. Треба тільки це вітати і підтримувати. Хоча з нашого боку абсолютно доцільно звертати увагу на необхідність подальшої роботи в цьому напрямку.

Не буду забирати багато часу. Знову ж таки, мій запит, він виключно в напрямку того... Я не знаю, дуже рідко мене запрошують щось сказати на "FreeДом". Я не знаю, яке там засилля правлячої партії. Я не можу це ніяк прокоментувати. Я не згодний, Володимире, вибач, що це інструмент русифікації всередині України.

Знову ж таки, повертаючись до наукового підходу, яким ми все ж таки маємо оперувати, звернув увагу на прекрасне інтерв'ю членкині-кореспондентки Національної академії наук Лариси Якубової, на

"Українській правді" вийшло, яка аналізує російський фашизм, російський неонацизм, почала бити на сполох ще до 24 лютого, задовго, за декілька років, має декілька наукових праць з цього приводу, монографій, які вийшли, і вона аналізує в тих роботах, зокрема викладає в цьому інтерв'ю зміст про величезну небезпеку цього російського новітнього фашизму, який розповзається як отруйна пліснява по всьому світу. І вона як науковиця акцентує на тому, що з ним треба боротися, і, звичайно, боротися треба, зокрема використовуючи, тут навіть не про контрпропагандистські речі, на мій погляд, має йти мова, а загалом про боротьбу, зокрема російською мовою, тому що оці мільйони пострадянських, хоча я не люблю цей термін, але російськомовних діаспор, вони якраз вразливі і вони для нас та для нашої боротьби становлять небезпеку, бо це виборці в західних країнах зокрема. Вони використовуються Росією в нуклеарній якості для того, щоб робити заворушення, для того, щоб ми бачили ці абсолютно ганебні демонстрації, на жаль, дійсно багатотисячні, коли Росія намагається розкачати суспільні настрої протестами проти підвищення цін, підвищення цін на енергоносії і так далі. Тому виклики, які перед нами стоять, вони різні. На жаль, нас атакують з багатьох напрямків на багатьох фронтах. І я переконаний, що ми маємо вживати всі можливості, які у нас є, для того, щоб максимально ефективно захищати українські інтереси і просувати українські інтереси в різних аудиторіях.

Хоча, знову ж таки, з частиною твоїх зауважень я погоджуюся. Але я переконаний, що ця дискусія, яку ми зараз розпочали, вона буде плідною і її треба продовжувати, бо коли ми так професійно говоримо, можливо, просто треба ще запланувати, я б це підтримав, бо ми фахово, ми якраз фахово, у нас в комітеті велика кількість фахівців і в телебаченні, і в мовленні, і в політології, ми якраз можемо фахово дуже про це говорити і давати рекомендації тому самому іномовленню, вони вже співпрацюють, вони згадували і зокрема поважних іноземних фахівців, я маю на увазі, що і ми

маємо з ними працювати, знаходити для цього час. Я переконаний, що і ти не відмовишся як історик відомий український, дійсно серйозний історик. Я вважаю, що результатом цієї розмови, яку ми сьогодні розпочали, має стати і з нашого комітету ініціатива по постійній співпраці з іномовленням українським, щоб наша експертиза, наші знання теж слугували би нашим національним інтересам.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Микито, можна ще хвилинку буквально?

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, Володимире.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Щоб не було якихось, знаєш, можливо, в моїй політичній упередженості зауважень. У нас є присутні, наскільки я знаю, експерти, які, власне, роблять аналіз контенту цих каналів, експерти з "Детектор медіа", які конкретно проаналізували, хто, що, скільки були присутні на цьому телеканалі. Можливо, давайте їм надамо слово для їхньої експертної думки, для того щоб ми почули конкретні цифри аналізу контенту цього каналу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так-так, контенту. Я ж тільки підтримую, так.

КРАВЧУК Є.М. Колеги, а можна все ж таки депутатам висловитися?

ПОТУРАЄВ М.Р. Бо тут я скажу, що по контенту я можу просто чогось не знати, а є дійсно в нас той самий "Детектор", інші громадські організації, які моніторять. Так що це важлива інформація.

Зараз Євгенія Михайлівна, потім Микола Леонідович.

КРАВЧУК Є.М. Микола Леонідович першим піднімав руку. Я не проти. Я просто маю на увазі, щоб всі депутати висловилися.

ПОТУРАЄВ М.Р. Микола Леонідович. Євгенія Михайлівна. Потім, бачу руку, Тарас Шевченко.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я готовий пані Євгенії поступитися, але якщо вона така люб'язна, то добре.

По-перше, хочу сказати, що, дивіться, я з професійної журналістики прийшов в політику і з менеджменту, тому в мене особливих претензій до менеджерів каналу чи менеджерів іномовлення немає. В мене претензії до власників. А власником в даному випадку є держава. Вони професійні і фахові журналісти і це всім відомо, тому моя критика, вона не є особистісною, щоб ніхто на мене не ображався. Вона скоріше структурна. Тому що держава мала би визначити... У нас іномовлення на сьогодні - це два канали насправді в структурі іномовлення, це "Дом" і "FreeДом". "Дом" – це російськомовна розважалка, яка транслюється на Україну, в межах України незрозуміло навіщо. І "FreeДом" – це канал, який насправді виробляє не іномовлення, і про це я зараз скажу. Бо в нормальних країнах структура іномовлення – це окрема структура, яка сама виробляє телевізійні програми. Якими мали би бути телевізійні програми в Україні? Я про це писав відкрито, і так і думаю. Я погоджуюся з тим, що має бути мовлення на Російську Федерацію, на окупанта, або там на російськомовне населення, але воно має бути спрямоване саме на російськомовне населення, а не на Україну. І не українську тематику там обговорювати, хоча торкатися її, безумовно, можна, але в основному обговорювати тематику того, що відбувається в країні-окупанті і в інших групах для того, щоб якимось чином впливати, так, як "Russia Today", вибачте, впливає, про американську політику говорить і на них там впливає, коли вони ведуть там мовлення. В нас нічого такого немає,

в нас по суті це теж українські ведучі насправді працюють для українців. Коли ми говоримо про англomовний канал, окремого англomовного каналу немає, і це ганьба, а він безумовно потрібний, причому канал, я маю на увазі мультимедійну систему доставки і Telegram, YouTube, і потокове відео, і все інше, тому що коли, вибачте, Маск виступає чи пише, що хай країни проголосують, не знаючи, що референдуми там давно відбулись, це значить, що він нічого про Україну не знає і це є найкращим показником нашої державної політики, не лише про структуру мовлення, а загалом, якщо провідні лідери думок, бізнесмени про Україну і про те, що відбувається в Україні, не мають зеленого поняття. Це означає, що наша робота всієї держави, не лише іномовлення, насправді для пропаганди і для розповіді про нас є вкрай неефективна.

Очевидно підтримую Володимира, коли Володимир говорив про те, що треба об'єднувати всю діаспору і всіх українців. І більшість країн мають спеціальні канали, французи, наприклад, чи поляки «Полонію». Для поляків чи французів, які живуть за межами країни, вони це роблять своєю мовою, вони пропагують свою мову і об'єднують населення. Тому ідеальною, з моєї точки зору, була би структура якісного російськомовного каналу, англomовного каналу і україномовного каналу для діаспор або вимушених переселенців чи біженців, але жодним чином це звичайно не обмежує можливості і права робити теж додаткову інформацію іншими мовами, про що тут багато говорилось: іспанською, арабською, і це, очевидно, лише вітається.

Тому наша структура - це дві структури, це два канали і насправді незрозуміло на кого розраховані. Поясню, чому незрозуміло. Ми тут говорили про показники, я про всяк випадок так, оскільки до телевізійного менеджменту мав колись відношення, скажу про показники. 250 мільйонів глядачів подивились канал «Дом» з січня по вересень, вибачте, канал «FreeДом» з січня по вересень в YouTube. Канал 24-й, чи канал «Еспресо», чи

інші канали стільки людей дивляться протягом місяця. Більшість цих людей, оскільки я дивився профіль аудиторії, теж в Росії, їх значно більше, ніж у каналу «FreeДом», притому, що ці канали не отримують бюджетного фінансування, а є не лише канали, є інформаційні агентства. Ви можете просто відкрити, я кину потім всім членам комітету і шановним менеджерам каналу аналітику по всіх доступних каналах і ви просто це порівняєте. Мої слова відповідають дійсності. Тому говорити про вплив «FreeДом» - це перебільшення. Насправді він має вплив, але це не той вплив, який мав би бути при бюджеті в 165 мільйонів.

Тепер як використовують цей бюджет. Ми маємо, лише 7 травня Кабмін виділив 165 мільйонів на фінансування українського іномовлення. Ми маємо досить критичний аналіз від Рахункової палати і висновки Рахункової палати, які прямо стверджують, що в 2018-2020 роках головними розпорядниками всупереч вимогам статті 22 Бюджетного кодексу не забезпечене належне управління бюджетними коштами в межах встановлених бюджетних повноважень, проблемні питання в організації роботи одержувачів бюджетних коштів у бюджетному процесі негативно впливали на ефективність використання. На думку Рахункової палати, аудитом встановлено, що з 2018 по 2020 роки і в перше півріччя 2021 року головними розпорядниками, хоча це було до війни, але одержувачами з державного бюджету використано з порушенням норм бюджетного законодавства 243 мільйони 412,7 тисяч, нерезультативно - 7 мільйонів 565 тисяч гривень. З порушенням Закону про публічні закупівлі використано відкритих асигнувань на загальну суму 5 мільйонів 375 тисяч. В січні 2020 року припинилось ефірне мовлення каналу ОТВ англійською мовою, з березня 2020 року розпочато мовлення російськомовного каналу «Дом», спрямованого на аудиторію українців, які живуть в умовах збройного конфлікту в окупації на території Донецької, Луганської областей. І таким чином з 2020 року ДП МПУ і МКІП як уповноваженим органам,

відповідальним за погодження програмної політики, ДП МПУ не забезпечено повною мірою виконання покладених на ДП МПУ завдань щодо задоволення інформаційних потреб іноземної аудиторії і так далі. Це розгромний звіт державного органу, це не опозиційні політики підготували чи депутати.

Тепер, чи існує у нас взагалі насправді іномовлення? Як дирекція, так, але ви прекрасно знаєте, хто виробляє програми для іномовлення. Було оголошено без будь-яких тендерів культурно-мистецький конкурс, оголошення цього ніхто не бачив, де виходило це оголошення, незрозуміло. Хто ж виграв і хто отримав ці гроші, тобто що в нас є? В нас немає іномовлення. У нас є канал «1+1», який отримав 41,8 мільйона гривень, є канал «Інтер», який отримав 33 мільйони гривень, є канал «Новинна Група Україна», який отримав 48,5 мільйона гривень, до речі, цікаво, коли «Медіа Група Україна» припинила існування, що сталося з цими грошима, чи виконує «Медіа Група Україна» свої зобов'язання, куди бюджетні кошти поділись? Є «СЛМ Новини», StarLight, 41,6 мільйона гривень, це СТБ і ICTV. І ось ці групи без конкурсу, вірніше, без тендеру, лише на підставі конкурсу непрозорого, незрозуміло де оголошеного, всі разом за величезні бюджетні кошти виробляють продукт, який дивиться значно менше людей, ніж весь інший інформаційний український продукт, який доступний до цих інших аудиторій. Я вам цифри навів.

Тому говорити про те, що в нас є успішне іномовлення я б не став. Чи перекреслено цим всі заслуги іномовлення? Ні, звичайно. Там є багато цікавих матеріалів, справді, деякі з них набирають переглядів, справді, вони роблять корисне для держави завдання, і чим більше буде в нас таких структур, тим краще. Але непрозорі конкурси, незрозуміла витрата коштів, які розподіляються між олігархічними каналами, відсутність програмної концепції, відсутність українського і англійського каналів насправді говорить про те, що жодного іномовлення в нас в країні не існує. Ми ж тут ніяких

конкретних висновків не зробимо, нікого не закриємо, нікого не відкриємо, ми просто маємо розуміти, що в нас війна. Війна потребує чесності перш за все між собою, от чесності в суспільстві. Якщо конкурс, то відкритий для всіх, якщо виробляється програма, то для чого, для якої аудиторії? Це суспільне питання, тому що ведуть війну наші славні ЗСУ і все українське суспільство, не лише представники правлячої партії, не лише менеджери, ми тут всі однакові і ми всі переживаємо за ефективність. І коли я бачу недостатню, я не хочу сказати неефективність, тому що я справді вдячний людям, які там працюють і роблять свою роботу, багато з них чесно працюють, але коли ми як політики не визначили меж, не прийняли нормального закону, як це іномовлення має виглядати, не дали безпосередньо грошей Олексію Мацуці і його колезі, які можуть зробити точно не гірший канал самі і організувати виробництво, ніж закуповувати в олігархічних каналів, де теж фахівці працюють, але навіщо, якщо вони можуть самі це зробити, дати їм нормальні кошти, поставити рамки, підтримати і тоді ми можемо сказати, що в нас є іномовлення. І це відповідальність наша, ще раз вам хочу сказати, а не менеджерів.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Миколо Леонідовичу. Все, що ви сказали, Миколо Леонідовичу, воно якраз, на мій погляд, свідчить, як сказати, на користь моєї пропозиції, що нам би треба з боку комітету створити не формальну робочу групу, а дійсно створити якесь таке інтелектуальне ядро, яке могло би допомагати в розвитку іномовлення.

Звичайно, що є питання щодо ефективності, як її підвищити, але я вважаю і погоджуюсь з тобою, що там фахові люди, які за підтримки нашої зокрема можуть робити ще краще і з кращими результатами. І з більшим охопленням.

Євгеніє Михайлівно, будь ласка, вам слово.

КРАВЧУК Є.М. Дякую, колеги.

Тоді я почну, мабуть, з того, чим я хотіла закінчити. Власне, я тоді пропоную на базі підкомітету, щоб ми продовжили цю дискусію у фаховому варіанті, щоб всі працювали, знаєте, згадали своє минуле телевізійних менеджерів, інформаційників, і дійсно це було б корисно.

Зі свого боку я хочу казати, що за період війни, я зараз дійсно буду говорити більше про «FreeДом», бо я маю можливість збирати фідбек, наприклад, від депутатів латвійського парламенту, естонського парламенту, від яких я почула, що в країнах Балтії дивляться «FreeДом». Отримую, до речі, такі ж фідбеки від білоруської опозиції, що в Білорусії дивляться «FreeДом». Я зараз кажу саме про іномовлення російськомовне. І тут я би хотіла колегам подякувати, що вони під час війни, воєнного стану, я знаю, що там і студії перебудовували, і тут правильно говорить представник міністерства, як долучали інші телевізійні групи, але я так розумію, що це в тому числі було зроблено для того, щоб отримати технічну базу дуже швидко і в тому числі мати можливість безперервного мовлення незалежно від воєнної ситуації всередині країни.

Які фідбеки я ще отримую, вірніше не фідбеки, а те, що я бачу, це було питання пана Володимира з приводу того, як подивитись на аудиторію. Так я бачу цілком реальні скріни, що частини мовлення «FreeДОМ» попадають в тренди російськомовного YouTube. Я зараз говорю навіть про географію не російськомовного, а про географію, бо в російському YouTube дуже легко подивитись і неможливо сфальшувати, це неможливо намалювати цей слайд, він є, в самому YouTube можна побачити, що є в трендах.

З приводу англійського мовлення. Я, до речі, вмикаю, бо я володію англійською достатньо, щоб вмикатися в англійську версію, я тільки була б за те, щоб ми змогли розширити поза YouTube мовлення і соціальні мережі, але це тоді конкретне питання до колег, скільки це може коштувати, бо це все

достатньо великі гроші присутності в OTT-платформах, присутності в кабельних мережах, це не просто, що ми так захотіли і вже через 2 місяці ми там опинились і отримали мільйонні перегляди. Також я би хотіла, щоб ми мали здоровий глузд. Коли там наводили приклад Маска, то Маск не буде дивитись іномовлення. Маск читає Twitter і в кращому випадку дивиться FoxNews. Тому я як людина, яка за 7 місяців, напевно, вже на сотні йде точно включення англомовного...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Мовлення в Twitter є теж, Євгеніє. Іномовлення це платформа, Twitter теж його включає. Дякую.

КРАВЧУК Є.М. Пане Миколо, я вас не перебивала.

Все-таки я би хотіла завершити з приводу здорового глузду. Ми не побудуємо BBC-International українське за пів року? і це величезні кошти. Тому давайте, якщо ми дійсно хочемо цьому допомогти, треба повпливати на opinion-лідерів, на політиків, треба працювати в їхніх медіа: CNN, BBC, Sky News, Fox.

До речі, хотіла би окремо сказати про арабське мовлення. Я би тут його навіть вище поставила за пріоритетністю, тому що я часто даю коментарі для Аль-Джазіра, і бачу, наскільки там багато російської пропаганди, вони там намагаються показати, що це рівність думок і всі однакові, але от якраз на арабський світ це, мені здається, дуже важливо. Тому конкретне питання: скільки це може коштувати, якщо ми хочемо розвинути там ще й іспанське, то просто, щоб ми, наприклад, під час підкомітету, коли через певний час зустрінемося, поговорили про це фахово. Але давайте будемо реалістами, впливати на політиків Британії, Сполучених Штатів найкраще через ті медіа, які вони включають, на того конгресмена, щоб бачити, як це виглядає. Вони дивляться їхні медіа, бо вони впливають на їхній електорат, і вони дослухаються, бо це є демократія, вони дослуховуються до свого електорату,

до своїх людей. І ніяке іномовлення в коротких термінах, навіть, якщо ми тут будемо тратити мільярди, цього не замінить і не перекриє цю аудиторію.

З приводу присутності там тих чи інших депутатів, то я зі свого боку і думаю, що Микита Русланович теж підтвердить, що з нашого боку якогось тиску на редакцію, що тільки вмикайте, будь ласка, нас, немає, не було і не буде. І це я можу обіцяти. І коли, наприклад, я особисто даю коментарі, то я перебуваю в цей час або десь з делегацією за кордоном, бо я є членом і ПА ОБСЄ, і Парламентської асамблеї Ради Європи, і багато працюю за кордоном. Тому тут треба ще, мабуть, оцінювати цінність спікера, але я погоджуюсь абсолютно, що мають бути представники різних політичних сил, тут немає...

В'ЯТРОВИЧ В.М. В опозиції теж бувають цінні спікери.

КРАВЧУК Є.М. Дякую, що ви мене перебили.

Власне, я хотіла сказати, що мають бути представлені, звичайно, цінні спікери з різних партій, по одній партії, чи скільки у нас там, групи, це вже питання давайте винесемо за дужки, бо воно дуже дражливе для суспільства.

Але ці фракції, які виступають єдиним фронтом за кордоном, бо в наших делегаціях ми, наприклад, працюємо і з опозицією єдиним фронтом – у нас абсолютний "one voice". І так очевидно має бути при впливі на аудиторію.

Але, знову ж таки, якщо знову там завершити про мови, то я вважаю, що вплив на російськомовну аудиторію в Росії, Білорусії, в країнах Балтії дуже важливий! Дуже важливо, бо я спілкувалася з колегами з Естонії, де дуже багато, з Латвії дуже багато: там у них по 30 відсотків фактично російськомовного населення. Вони переживають, ці депутати, що дійсно вони дивляться російське телебачення. Тому коли ми даємо конкурентний продукт, який вони можуть споживати, то це дає також свої результати. Я не

кажу, що це там заслуга іномовлення, але, наприклад, я тішуся від того, що на виборах у Латвії проросійська партія вперше за 30 років не потрапила в латвійський парламент.

Дякую. І на цій оптимістичній ноті передаю слово, кому передасть далі Микита Русланович.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так. Тут у мене буде декілька суб'єктивних зауважень. Я закликав Володимира В'ятровича до наукового об'єктивного підходу, а сам зараз зроблю декілька суб'єктивних зауважень. Одне, це я от зараз сидів і порахував, скільки я разів був на "FreeДом"? Три з 24 лютого, три. Вчора був третій. Я на польському іномовленні, яке згадував Микола Княжицький, був з 24 лютого частіше, я навіть не порахую, скільки разів я був запрошений на польське іномовлення, в англомовні програми, звичайно.

Але хочу ще одне суб'єктивне зауваження, воно суб'єктивне, тому що цифр у мене немає, хоча цікаво було би дійсно і подивитися. Але у мене є відгуки просто конкретні з двох країн, на мій погляд, важливих для нас – це Казахстан і Узбекистан. Я точно знаю, що люди, з якими я контактую, вони дивляться саме "FreeДом". Вони саме з "FreeДом" отримують інформацію про те, що у нас відбувається, про наші здобутки вже, дякувати богам, про поразки російські, про наші оцінки того, що і в Росії відбувається, і так далі.

Я не знаю, чи можемо ми дякувати саме "FreeДом" за те, що люди в Казахстані зараз запитують у росіян, які тікають від «могілізації»: "Чий Крим?", - так? Я не думаю, що там тільки "FreeДом" відповідальний за таку проукраїнську позицію казахів, так, але я переконаний, що і внесок "FreeДом" теж в це є. Тобто треба оці країни азійські не забувати, тому що так ми можемо до них досягати і досягаємо, зокрема, завдяки роботі "FreeДом".

Але цифри, так, ці цифри варто вивчити.

Нам ще про цифри щось зараз скаже пані Галина Петренко – "Детектор медіа". Я, до речі хочу подякувати і їй, і пані Оксані Романюк, і іншим колегам, просто багато екранів, з якими ми зокрема і щодо Закону про медіа співпрацювали, працювали разом. Тільки одне, пані Галино, там пан Тарас Шевченко піднімав руку, а потім тоді ви. Добре?

Тарасе, будь ласка, тобі слово.

ШЕВЧЕНКО Т.С. Дякую. І всіх вітаю! В першу чергу дякую за цікаву, змістовну розмову на важливе питання державної політики. Справді, багато чого є ще вдосконалювати і відпрацьовувати, особливо по "FreeДом", якому менше ніж один рік. МПГУ був переданий до Міністерства культури і інформполітики від Мінреінтеграції в березні цього року.

І власне, до питання, чому трошки більш пріоритетно саме російськомовний телеканал був запущений? Є декілька аргументів. Достатньо добре про це сказала вже Євгенія Кравчук. Повторюватись не буду, але трошки додам.

По-перше, є точно велика відсутність правдивої і достовірної інформації про Україну саме російською мовою. Так? Тобто англійською мовою правдиву інформацію про Україну знайти простіше, оскільки є іноземні медіа. Можна ці медіа запросити сюди, CNN, вони знімуть, буде правдива інформація. Цього не буде, звичайно, з російською. Безперечно, це вплив на ворога правдою. Наш ворог Російська Федерація. Там спілкуються російською мовою. Тому з точки зору впливу це так.

Пан Микола Княжицький, здається, говорив про ці от міжнародні акценти. Тут хотів зазначити, що ми, в тому числі, в законопроект про медіа невеличкі правки пропонуємо саме в цьому контексті, оскільки Закон про іномовлення, він трохи обмежувально говорить, що ми маємо саме про Україну говорити. То там можна їх по-різному тлумачити. Але от як би висвітлення світової події в Росії - краще зміни винести. Між іншим, законів

про іномовлення практично ніде в світі немає. То ми трошки надмірно, як на мене, пішли в регулювання саме законами.

Дозволю собі сказати, що, на мою думку, трошки політизоване питання телеканалу російською мовою. Петро Порошенко, коли був Президентом, виступав саме за створення, потребу російськомовного телеканалу для боротьби з пропагандою, в тому числі як в Україні це говорив, так і за кордоном. UATV, який був створений на базі УТР в 2015 році, коли вийшов в своє мовлення, мовив і українською і російською, не англійською, на одному каналі. Англійська була додана пізніше. Але в момент старту там була російська і українська. До речі, поєднання на одному телеканалі різних мов: трьох, чотирьох, двох – на нашу думку, яке було практикою багато років за різних президентів, є неефективним. Глядач має бачити канал однією мовою, звикаючи до нього, тому потрібні різні канали.

З приводу Маска, також Євгенія сказала, додам і своє питання, яке у мене було записано. Чи Маск про події в Німеччині дізнається з Deutsche Welle? Очевидно, що ні. Тому формат впливу на Маска і поінформованість, він дещо інший.

На мою думку, "FreeДом" на цей момент є кращим з іномовлення, які в принципі були в Україні. На жаль, база для порівняння дуже слабка. І коли ми говорили, що нашого іномовлення немає за кордоном в готелях, то, чесно кажучи, от зараз мені не соромно, що там з'явився "FreeДом". Точніше, він там багато де вже є і мені за це точно не соромно.

Ще одна теза, ми згадували сьогодні багато разів, ви згадували про підтримку донорів. От на російськомовну редакцію ця підтримка, ми її знаходимо, хочеться більше, будемо раді вашому сприянню. Чи дадуть нам американці і європейці на англійський телеканал? Дуже навряд. Дуже навряд.

І дам коротко відповідь на кілька питань, які звучали, чи тези, які трошечки відкоригуємо. МПГУ також виробляє "FreeДом", це не лише інші

телеканали його виробляють, МПІУ також виробляє і ймовірно через місяць буде виробляти його повністю, оскільки контракти з телеканалами закінчаться. МГУ, наскільки мені відомо, не отримував жодних коштів в момент, коли було оголошено про його закриття, відповідно вони припинили роботу, а коштів не отримували.

І стосовно процедур. Процедури ті, які передбачені законом, мистецькі конкурси. Точно за такими ж процедурами приймає своє рішення і відбирає підрядників НСТУ, суспільний мовник, оголошує мистецькі конкурси, коли шукає підрядників.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А де має оголошуватися, будь ласка, пане Тарасе? Вибачте, коротке уточнення. Де саме буде оголошено цей мистецький конкурс?

ШЕВЧЕНКО Т.С. Це зможе прокоментувати підприємство, оскільки ці всі процедури проводило не міністерство, а саме підприємство МПІУ.

На цьому дякую. Ще раз дякую за дискусію корисну, її слід продовжувати. Міністерство завжди відкрите, ми робили такі обговорення і з громадськими організаціями, з тим же "Детектором", який буде, я так розумію, виступати наступним. Ще раз дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, я хотів би тільки одну річ прояснити і підтримати Миколу Княжицького. Микола Княжицький казав про саме необхідність розвитку іномовлення в якості мультимедійної платформи. Тобто він же не казав про те, що кейс Маска – це кейс тільки про відсутність телевізійного мовлення. Він підкреслював важливість саме розвитку мультимедійного, так би мовити, напрямку. І я в цьому його повністю підтримую. І я думаю, що, просто, щоб ми один одного краще розуміли. Тобто тут ідеться...

ШЕВЧЕНКО Т.С. Абсолютно вірно.

ПОТУРАЄВ М.Р. ...не про те, що ми один одного не розуміємо, а ідеться якраз про те, що ми підтримуємо одні і ті самі речі.

ШЕВЧЕНКО Т.С. Підтримую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, отже, будь ласка, пані Галино, дякую, що дочекалися. Бачите, у нас таке насичене обговорення. Пані Галина Петренко, вам слово.

ПЕТРЕНКО Г. Дуже дякую, шановні колеги. Я хочу трошки додати про вже згадані наші моніторинги. Ми моніторимо ефір, саме ефір каналу "FreeДом". І дійсно, в серпні було 20 включень десятих народних депутатів і всі вони були від "Слуги народу". Але важливо зауважити, що абсолютно не народні депутати є ті, хто входять в топ спікерів каналу "FreeДом". Тільки один народний депутат Федір Веніславський взагалі потрапляє до топу.

Найбільш запрошуваною людиною на канал "FreeДом" в серпні, 22 рази він там був, це є воєнний експерт Олег Жданов. Також до топу входять Наталя Гуменюк, яка є речницею Оперативного командування "Південь", воєнний експерт Олександр Коваленко, політкоментатор Володимир Фесенко, херсонський політик Сергій Хлань, радник мера Маріуполя Петро Андрющенко. Тобто зрозуміло, що весь цей спектр гостей, він абсолютно виправданий порядком денним.

А також 12 разів в серпні в ефірі "FreeДом" з'являлася росіянка Ольга Курносова – це аналітикиня і журналістка. І в топі російські політики Ілля Пономарьов, Дмитро і Геннадій Гудкови і інші. І дійсно, 70% гостей, і це

повторюються з місяця в місяць, представляють Україну і близько 20% представляють Росію, решта представляють інші країни.

За спостереженнями наших експертів, російських гостей в ефір "FreeДом" запрошують найчастіше для, як це ми описуємо, для світоглядних розмов або обговорення тенденцій в російському суспільстві. Тоді як українські експерти частіше є ньюзмейкерами і коментують перебіг бойових дій, ситуацію в українській економіці, культурі, соціальній сфері. Натомість росіян, і це ми всі розуміємо, що це абсолютно правильно, не запрошують коментувати бойові дії. Бойові дії, повторюся, коментують або українські спікери, або мілітарні експерти з інших країн: Австрії, Ізраїлю, Німеччини, США.

Також я хочу наголосити, що тільки 16% гостей "FreeДом" є жінки, і тут теж є що покращити, як мені здається.

Дуже дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Отже, колеги, мені здається, що за такої наявності фахівців, які сьогодні взяли участь в дискусії, нам просто гріх буде на душу, якщо ми не продовжимо цю роботу.

Я підтримую пропозицію Євгенії Михайлівни, щоб на базі підкомітету профільного створити таку постійно діючу робочу групу, яка би зустрічалася, і я переконаний, що і Олексій, і Юлія не будуть проти, робоча група, яка би на постійній основі зустрічалася з колективом. Ми жодним чином не будемо втручатися в редакційну політику. Можемо тільки разом шукати рішення для тих чи інших викликів, які перед вами стоять, надавати експертну підтримку.

Переконаний, що експерти з громадського сектора, з громадських організацій, які сьогодні з нами були на обговоренні, теж долучаться і таким чином ми дійсно зможемо серйозно інтелектуально, експертно допомагати розвитку іномовлення. Закликаю. Я переконаний, що ви всі погодитесь, колеги, я ж вас знаю і як людей хороших, і як фахівців гарних. Тому

переконаний, що ми зможемо це зробити. Це буде і корисно, звичайно, та, я переконаний, що і для кожного ще й цікаво просто з професійної точки зору.

Будь ласка, Володимир В'ятрович. І я думаю, що після цього будемо вже завершувати обговорення.

Я дуже вдячний, я хочу одразу сказати, що я дуже вдячний, Володимире, і тобі, і Миколі, і всім, хто сьогодні в цьому обговоренні взяв участь, і Євгенії, звичайно, пані Галині, і Олексію звичайно, і Юлії, і Тарасу. І просто от хочеться продовжити роботу в такому форматі, просто хочеться дійсно її продовжити.

Будь ласка, Володимире.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Так, я готовий продовжити дискусію, що нам важливіше: чи англomовна аудиторія чи російськомовна аудиторія, в якості інструменту якої використовується "FreeДом". Але ми сьогодні фактично не зачепили ще один інструмент, наскільки я розумію, це теж іномовлення – це телеканал "Дом". А яка його функція? І яким чином він виконує функції, передбачені законом про..?

ПОТУРАЄВ М.Р. Абсолютно підтримую, Володимире. Підтримую і вважаю, що ми маємо окремо розібратися з цим. Вибач за те, що втрутився. Продовжуй.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Чи може хтось відповісти, як оце, власне, в розважальний перетворився цей телеканал? Яким чином він виконує функції іномовлення? Я би хотів почути відповідь і на це питання.

ОСТРОВСЬКА Ю.С. (?) Так, будь ласка, тільки що сказали, що «Дом» - це російськомовна розважалка. Але я вважаю, що тоді ви не слідкуєте, як розвивається канал «Дом». Тому що з 24 лютого канал «Дом» транслював

марафон «Єдині новини» , тому що ми всі працювали на «FreeДом», зробили цю роботу. І уже з 12 вересня це суто україномовний канал, який...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Але це іномовлення, так?

ОСТРОВСЬКА Ю.С. (?) Ну, так. Це для людей...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Іномовлення не може мовити на Україну, ви ж це знаєте.

ОСТРОВСЬКА Ю.С. (?) А воно й не мовить на Україну. Воно мовить на Україну в рамках законодавства – те, що не забороняє нам законодавство.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Наскільки я знаю, з вересня телеканал «Дом» вже не транслює «Єдині новини».

ОСТРОВСЬКА Ю.С. (?) Так я й хотіла це сказати, саме з 12 вересня не транслює «Єдині новини», а транслює власний чи закупний контент...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Розважальний контент.

ОСТРОВСЬКА Ю.С. Він розважальний... Я би не сказала, що він розважальний - і публіцистичний...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Поясніть мені, будь ласка, яке це має відношення до реалізації Закону про іномовлення, де тут іномовлення? ... *(Не чути)*

ОСТРОВСЬКА Ю.С. Багато людей виїхали з нашої країни, вони розмовляють українською мовою. Я вважаю, що їм потрібно знати, що зараз тут відбувається у нас в країні.

В'ЯТРОВИЧ В.М. І після цього їм показують телесеріали і інший розважальний контент, так?

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, Володимире, я пропоную це питання окремо розглянути, так само детально й ґрунтовно, як ми розглянули питання по «FreeДом». Так, я знаю, що канал «Дом» переходить або вже перейшов на українську мову, не будемо зараз вдаватися в історію, як ми його, до речі, ми ж це погоджували свого часу, запускали як канал на тимчасово окуповані території, і тоді у нас були там суперечки щодо мови і так далі. Значить, зараз він мовить, наскільки я розумію, так само як і мовив в тому форматі, і, грубо кажучи, в такій самій географії, в якій йому було дозволено мовити. Але так, як...

ОСТРОВСЬКА Ю.С. (?) Там просто ліцензія та ж сама. Він не може мовити по-іншому...

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, ліцензія та ж сама.

Тому вважаю, що треба окрему таку дискусію присвятити, тому що я так розумію, що є плани. Хотілося, щоб керівництво іномовлення поділилося цими планами, це просто буде потребувати багато часу. Було б бажано, щоб вони підготувалися.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дуже би хотів, щоб окремо про це поговорили, бо, на жаль, те, що я зараз бачу, що робиться з телеканалом «Дом», він перетвориться в ще один український державний телеканал.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Що суперечить абсолютно всім тим візіям, концепціям, про які ми говорили дуже багато тут протягом, ну принаймні з 2014 року...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це просто нам не дає до ЄС наблизитися.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Абсолютно.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я би тут іронічно не посміхався, це проблема для держави. Очевидно, мабуть, це не проблема для виробників каналу і це наша проблема, бо це записано в законі, як сказала шановна пані редакторка, але для нас це велика проблема. Тому що ми під приводом іномовлення створили ще один державний канал, який зобов'язали бути в усіх кабельних мережах. У жодній демократичній країні іномовлення за бюджетний кошт не ведеться на населення своєї країни, в жодній.

ПОТУРАЄВ М.Р. Отже, колеги, давайте...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. «Deutsche Welle» в Німеччині заборонено. «Голос Америки» показувати в Америці заборонено, бо державна пропаганда на свою країну заборонена. За межі, там, де дійсно живуть українці, ради Бога, якщо це буде відповідати концепції, це можна показувати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пані Юліє, ми просили би вас підготувати, у вас є час підготуватися.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Давайте це в межах підкомітету...

ПОТУРАЄВ М.Р. Підготуватися до такої дискусії і нам було би цікаво, я переконаний, що вам було б також цікаво і корисно отримати від нас, якийсь feedback, який дозволить вам краще розвивати і той напрямок.

Так, пані Оксана Романюк і на цьому будемо все ж таки завершувати, колеги, бо перебрали вже ліміт часу.

КРАВЧУК Є.М. А я можу виключитися, бо в мене вже сів гаджет, сідає повністю...

ПОТУРАЄВ М.Р. Євгеніє Михайлівно, дякую тобі за участь у комітеті.

РОМАНЮК О. Вітаю, колеги, я спробую максимально коротко.

По-перше, дякую за ініціативу створення робочої групи, я з радістю долучуся. Хотіла також звернути увагу на телеканал «Дом», Володимир переді мною вже виступав. Насправді, я нагадаю, що Медіарух робив заяву з цього приводу, оскільки ми вважаємо, це дійсно певним відкатом від демократичних реформ, які ми проводили.

Тому дійсно потрібно провести якийсь окремий перегляд ситуації з цим телеканалом.

Нагадаю, що відповідно до зобов'язань України перед Радою Європи, зокрема в резолюціях Парламентської Асамблеї Ради Європи було зазначено, що Україна має перетворити державні телерадіокомпанії в канали Суспільного мовлення. Зараз у нас якась дійсно дивна ситуація з цим телеканалом, який виробляє кулінарні шоу, власний контент, дивні якісь програми, який перетворився дійсно на розважальний канал, який мовить на території України, і це протирічить і концепції, і зобов'язанням України.

Тому потрібно дійсно окремо на цей канал подивитися і вирішити, що з цим далі робити.

Дуже дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Абсолютно підтримую, пані Оксано. І Микола Княжицький не дарма зазначив, і це серйозна, дуже серйозна річ. Пані Юлія і пан Олексій, я хочу, щоб ви нас розуміли, у нас є зобов'язання, які Україна на себе взяла. До речі, Миколо Леонідовичу, якщо я не помиляюся, якраз ви ще навіть частину цих зобов'язань навіть на законодавчому рівні зафіксували, зобов'язання не мати державного мовлення, не лише державного мовлення, державних ЗМІ в Україні. І у нас там є інші питання, ми будемо серйозно їх обговорювати, бо, наприклад, у нас є і ми дозволяли, ми з цим погоджувалися і зараз це теж важливо, у нас там є, наприклад, прифронтна радіостанція «Армія FM», але тим не менше вона так напівврегульована, ця ситуація, ми знаємо це чудово.

Тому так, нам буде треба дуже серйозно поговорити про «Дом», про вашу стратегію розвитку, яка у вас є, таким чином, щоб ми не створили небезпек для держави під час якраз процесу вже прискореної євроінтеграції, тому що ми розуміємо ваше бажання робити якісний продукт, якісний канал україномовний. Це можна тільки вітати. Але щоб не сталося так, що ваші плани, які знову-таки ми, можливо, і підтримуємо, щоб вони не наразили нас на ризики щодо виходу на початок переговорів про членство в Європейському Союзі. Це дуже й дуже важливо.

Тому не сприймайте те, що зараз пролунало від нас, як нашу таку позицію, що взагалі вам цього робити не треба, можливо, й треба, тільки нам треба фахово сісти, поговорити так, щоб ми всі позитивні речі могли підтримати, а всі потенційно ризиковані - все ж таки могли державу від цього убезпечити.

Колеги, я на цьому ще раз... А, Володимир В'ятрович, будь ласка

В'ЯТРОВИЧ В.М. Перепрошую, до «Різного» у мене є.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Отже, шановні колеги, частина з нас, зокрема, і ви, пане Микито, і пан Микола разом з іншими депутатами звернулися до Прем'єр-міністра з колективним зверненням з приводу Списку історичних населених місць України, де досі фігурують фейкові дати заснування Одеси, Севастополя, Ялти та інших міст, які, власне, прив'язують заснування їх до потрапляння в Російську імперію.

Крім того, у списку фігурують колишні комуністичні назви міст. Отже, ми звернулися до Кабміну з проханням внести зміни до Списку історичних населених пунктів, затвердженого постановою Кабінет Міністрів 26 липня 2001 року №878, зазначивши дійсні назви і історично достовірні дати заснування.

Прем'єр відправив цього листа на Міністерство культури і відповідь, яку ми отримали від Міністерства культури, чесно кажучи, мене дивує.

Отже, за підписом пана Ткаченка йдеться про те, що фейкові дати заснування українських міст зазначені в урядовій постанові суто довідково і змінювати ні дати, ні назви міст, мовляв, у міністерства немає повноважень.

Абсолютно переконаний, що це не так, що це урядова постанова. Відтак це повністю є повноваженням, зокрема, Кабінету Міністрів і Міністерства культури. Мова не йде про те, що треба перейменувати Кіровоград чи Дніпродзержинськ, слава Богу, це вже зробила Верховна Рада. Але виправити фейкові російські дати заснування цих міст, це абсолютно реально і потрібно використати для цього інформацію, яку можуть надати експерти-історики і центрального органу виконавчої влади, яким є Український інститут національної пам'яті.

Переконалий, що це має зробити якраз якомога швидше міністерство як в якості у формі змін до урядової постанови. І мене дуже дивує, що йдеться про те у відповіді пана Ткаченка, що такі пропозиції можуть бути підготовлені до 1 червня 2025 року.

Я впевнений, що це можна зробити значно швидше ніж до 2025 року. Тобто насправді на це потрібно кілька тижнів, можливо, місяць роботи. І ця робота потрібна, її потрібно організувати якомога швидше, знову-таки, для того щоб спростувати один з ключових міфів російської пропаганди про те, що міста, особливо на Півдні нашої України, нібито створені тільки в часи Російської імперії.

Тому пропоную, щоб ми вже від імені комітету звернулися і доручили голові комітету надіслати звернення на Прем'єр-міністра України з дуже простим проханням: доручити Міністерству культури і інформаційної політики невідкладно внести на розгляд уряду зміни до Списку історичних населених місць України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 26 липня 2001 року №878, а саме внести туди дійсні назви і історично достовірні дати заснування цих місць. Був би вдячний за підтримку цієї ініціативи.

ПОТУРАЄВ М.Р. Підтримую повністю.

Колеги, значить, тоді, Володимире Михайловичу, з тебе текст.

В'ЯТРОВИЧ В.М. О'кей.

ПОТУРАЄВ М.Р. І я пропоную, Віталій Бабенко, зафіксувати на наступне засідання комітету це питання. Це важливе питання. Тарас Шевченко, будь ласка, ваша присутність, міністерства я маю на увазі, УІНП. Будь ласка, забезпечте, якщо ваша ласка, щоб був УІНП у нас на наступному комітеті. Ми повідомимо про дату.

Володимире Михайловичу, якщо твоя ласка, твої пропозиції, кого з істориків українських запросити.

ШЕВЧЕНКО Т.С. (?) Я знаю, що УІНП починав цю роботу вже десь рік чи півтора тому. Тобто в них є контакти, тобто ця робота вже по суті готувалася.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тоді, Тарасе, будь ласка, значить, УІНП, щоб був, вони тоді самі вирішать, кого з істориків ще запросити. Листа, я готовий, Володимире, підписати як тільки буде текст, не відкладаючи.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Гарзд.

ПОТУРАЄВ М.Р. А щодо того, щоб більш про це серйозно поговорити на комітеті, то я просто пропоную на найближче засідання це питання внести.

Добре.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Інші заступники відключилися, я бачу, я не знав про цю тему, але візьму і на свій контроль.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, оскільки ти залишився, ви там між собою вирішіть, хто за це буде відповідати.

Колеги, я ще раз всім дуже дякую. Сьогодні у нас був насичений комітет, але ми дуже багато чого вирішили і розібралися з багатьма питаннями.

Дякую. До зустрічі скоро особисто. І наступний комітет, я думаю, що погодимо завтра-післязавтра саме коли. Але, не відкладаючи, там як тільки Тетяна Скрипка буде готова з тим законопроектом, який ми сьогодні зняли з

розгляду, то тоді будемо його збирати, комітет, бо питання про виїзд дітей з батьками, його треба вирішувати швидше.

Тому наступний тиждень, але дату вирішимо завтра-післязавтра між собою.

Дякую. Всім гарного дня, колеги!

Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Пане голово, прохання, у нас є відповідь там на ваше ім'я, це про інше, з приводу Закону «Про медіа» з Офісу Стефанішиної, де сказано, що вона надсилає висновок Ради Європи від 15 вересня 2022 року щодо проекту закону, перекладений українською мовою. Був би вдячний якби можна було його.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так-так. Я, до речі, його ще не бачив у себе. Я перевірю. Я звичайно поділюся з усіма. Українською мовою.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Треба зрозуміти, чи він може бути публічний, бо в Ради Європи є обмеження, зважаючи на те, що це Єврокомісія дає, це треба з ними з'ясувати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Якщо Ольга його має вже українською мовою, Ольга Віталіївна, то звичайно, що депутати можуть ознайомитися.

Добре, Миколо Леонідовичу, я з'ясую і передам.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я бачу вже його, зараз навіть отримав. Бачу вже.

ПОТУРАЄВ М.Р. Супер!

Дякую, колеги, всім гарного дня!

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, він є в СЕДО.

ПОТУРАЄВ М.Р. Все. Я не перевіряв ще.

Дякую, колеги, тоді прошу ознайомитися. Все. Гарного дня!

До побачення.